

**Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Finansministeriet
Danske Regioner**

Analyse af regionernes likviditet og gæld
Maj 2023

Kommissorium og sammenfatning	3
1.1 Kommissorium	3
1.2 Sammenfatning	4
Udviklingen i regionernes likviditet	9
2.1 Likviditetsudviklingen for regionerne under ét	10
2.2 Likviditetsudviklingen for enkeltregioner	14
2.3 Fonds- og forskningsmidler som del af likviditeten	18
Udviklingen i regionernes gældsforpligtelser	22
3.1 Gæld og afdrag for regionerne under ét	22
3.2 Gæld og afdrag for enkeltregioner	27
3.3 Løbetider på lån	30
Bilag 1: Regionernes likviditet i mio. kr.	32
Bilag 2: Regionernes likviditet i kr. pr. indbygger	34
Bilag 3: Regionernes gældsforpligtelse i mio. kr.	36
Bilag 4: Regionernes gældsforpligtelse i kr. pr. indbygger	37

Kapitel 1

Kommissorium og sammenfatning

1.1 Kommissorium

Formål og baggrund

Regeringen og Danske Regioner (DR) er i aftalen om regionernes økonomi for 2023 enige om, at der nedsættes en arbejdsgruppe, som skal se på regionernes strukturelle likviditet.

Opgave

Arbejdsgruppen har til opgave at gennemføre en deskriptiv analyse af udviklingen i regionernes likviditet og gæld, herunder sammenhængen heri, med udgangspunkt i følgende:

Udviklingen i regionernes likviditet

Denne del af analysen skal indeholde en kortlægning af udviklingen i regionernes likviditet siden strukturreformen (2007) frem til 2022. Udviklingen beskrives for regionerne under ét og for enkeltregionerne.

Udviklingen i likviditeten skal beskrives som opgjort efter kassekreditreglen, samt bl.a. ved anvendelse af regionernes kvartalsvise og-/eller ultimo likviditet, som opgjort i regnskabet. Analysen skal beskrive de forskellige opgørelsesmetoder, herunder tydeliggøre forskellene. Analysen skal endvidere belyse regionernes udvikling af likviditet ift. de samlede nettodrifts- og anlægsudgifter i perioden.

Problemstillinger vedr. fonds- og forskningsmidler samt hensættelser til de kvalitetsfundsstøttede sygehus-byggerier kan inddrages.

De likvide aktiver opgøres i budget- og regnskabssystemet for regionerne som værende funktion 6.10.01-6.10.11.

Udviklingen i den kort- og langfristede gæld

Analysen skal belyse udviklingen i regionernes kort- og langfristede gældsforpligtelser siden strukturreformen (2007) frem til 2022. Udviklingen beskrives for regionerne under ét og for enkeltregionerne.

Analysen skal endvidere beskrive, hvilke gældsforpligtelser regionerne i perioden løbende har påtaget sig, samt indeholde et skøn over fremtidige gældsforpligtelser. Fremtidige afdragsprofiler på den regionale gæld skal endvidere beskrives.

Den kortfristede gæld opgøres i budget- og regnskabssystemet for regionerne som værende funktion 6.50.50, den langfristede gæld opgøres som værende funktion 6.55.63-6.55.79.

Organisering og tidsplan

Arbejdsgruppen består af Indenrigs- og Sundhedsministeriet (formand), Finansministeriet og Danske Regioner.

Analysen planlægges igangsat vinteren 2022 med henblik på afrapportering april 2023.

1.2 Sammenfatning

I forbindelse med kommunalreformen og oprettelsen af regionerne i 2007, overtog regionerne aktiver og passiver fra de gamle amter og kommuner. Dette var fundamentet for regionernes formuestilling, og regionerne overtog således en langfristet gæld, som regionerne løbende har afdraget på. Formuestillingen har løbende udviklet sig og påvirket regionernes likviditet.

Likviditeten skal på kort sigt kunne indfri regionernes økonomiske forpligtelser. Det vil sige, at de likvide midler anvendes til varetagelse af de daglige økonomiske dispositioner, dvs. både forudsete og uforudsete regninger, som bl.a. løn til medarbejdere, afdrag på gæld, osv. En tilpas positiv likviditet sikrer, at regionerne kan imødekomme de fordringer, som på ethvert tidspunkt måtte komme. Der er dermed brug for et vist likviditetsrum. Regionerne har derudover mulighed for løbende at trække på kassekreditter, så længe de overholder kassekreditreglen i lånebekendtgørelsens § 8.

Likviditeten er påvirket af en række faktorer, som analysen berører. Likviditeten er påvirket af regionernes gældsforpligtelser i form af afdrag på lån. Hvis afdragene stiger, falder likviditeten. Omvendt medfører lånepulje til refinansiering af afdrag samt likviditetstilskud, at likviditeten stiger. For en vurdering af likviditetsudviklingen er det derfor relevant at belyse udviklingen i gældsforpligtelser og afdrag.

Hvis der opstår ubalancer mellem likviditet, gæld og afdrag, kan det således udfordre og belaste likviditeten i regionerne.

Denne analyse er en deskriptiv analyse af udviklingen i regionernes likviditet og gæld frem mod 2022. Første del indeholder en gennemgang af regionernes likviditet, mens anden del belyser regionernes gæld og afdrag. Her fokuseres på regionernes kendte langfristede gæld og afdragene knyttet hertil, idet denne er central i samspillet med likviditetsudviklingen. Gæld og afdrag er i analysen dekomponeret på gæld og afdrag vedr. kvalitetsfundsbyggerierne, feriepengeforpligtelsen og øvrig langfristet gæld.

Regionerne kan kun optage lån i det omfang, at der er hjemmel hertil i den regionale lånebekendtgørelse, eller ved konkret meddelt dispensation fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet, herunder fx vedrørende aftalte lånepuljer eller særlige vilkår for lån vedr. kvalitetsfundsbyggerierne.

Kortsigtet gæld og hensættelser behandles ikke særskilt i analysen, da fokus har været på de langsigtede gældsforpligtelser. Kortsigtet gæld og hensættelser påvirker dog også likviditeten, og udsving i fx kortsigtet gæld kan have store likviditetspåvirkninger.

Analysen er baseret på regionernes regnskaber fra Danmarks Statistik samt regionale indmeldinger. Der er kun medtaget data og oplysninger, som allerede er kendte. Dvs. for lån og afdrag vedr. kvalitetsfundsbyggerierne indeholder analysen fx kun lån ifm. byggerierne. Enkelte regioner mangler fortsat at låntage for dele af byggerierne inden for den eksisterende ramme. I disse tilfælde indgår forventede afdrag i analysen. Afdrag i forbindelse med lån til finansiering af udgifter ud over rammen for kvalitetsfundsbyggerier, fx lån ved fordyrelser af byggerierne, indgår ikke.

Nedenfor opridses hovedpointerne for hvert kapitel.

Likviditet

- I analysen opgøres likviditeten efter to metoder, kassekreditreglen og ultimo likviditeten. For nærmere beskrivelse heraf henvises til kapitel 2. Tendensen i udviklingen baseret på de to opgørelsesmetoder er med undtagelse af perioden efter 2019 relativt ens, men der vil forekomme en vis forsinkelse i udviklingen i tallene opgjort efter kassekreditreglen – både ved stigninger og fald i likviditeten. Det skyldes, at likviditeten efter kassekreditreglen er opgjort som et glidende gennemsnit over de seneste 12 måneder. Omvendt er ultimo likviditeten et øjebliksbillede, der ikke afspejler variationen i bevægelser over året.
- Med undtagelse af årene lige omkring regionernes dannelse har likviditeten ligget relativt stabilt på ca. 13 mia. kr. (opgjort efter kassekreditreglen) og 6-7 mia. kr. (opgjort ultimo året) frem til og med 2012. Perioden herefter har været præget af udlæg og lånoptag i forbindelse med kvalitetsfundsbyggerierne.
- Ifm. opstarten af kvalitetsfundsbyggerierne finansierede regionerne udlæg til investeringerne fra deres likvide midler. Likviditeten faldt i disse år frem mod 2015 til det laveste niveau over hele perioden (7,6 mia. kr. opgjort efter kassekreditreglen og 2,5 mia. kr. opgjort som ultimo likviditet).
- Regionerne opbyggede igen likviditet pba. lånoptag til kvalitetsfundsprojekterne i 2016-2020, og likviditeten steg således frem til og med 2019 (opgjort efter kassekreditreglen).
- Regionernes likviditet har stort set været faldende siden 2019. Dette skal primært ses i lyset af øgede afdrag på gæld som følge af lån vedr. feriepengeforpligtelsen samt betydelige udlæg ifm. covid-19. Regionerne modtog efterfølgende kompensation for udgifterne, men de midlertidige udsving har påvirket likviditeten. Udviklingen under covid-19 (2020-2022) skal derfor tolkes varsomt.
- Regionernes likviditet efter kassekreditreglen er 8,7 mia. kr. pr. 4. kvartal 2022, svarende til 1.490 kr. pr. indbygger. Ultimo likviditeten er pr. 31. 12.2022 ca. 6,5 mia. kr., svarende til 1.101 kr. pr. indbygger.
- Generelt er spredningen mellem regionernes likviditet blevet mindre over perioden. De seneste tal viser, at omkring landsgennemsnittet på 1.490 kr. pr.

indbygger har Region Midtjylland den laveste likviditet på 1.105 kr. pr. indbygger, mens Region Sjælland har den højeste likviditet på 1.742 kr. pr. indbygger.

- Regionernes fonds- og forskningsmidler (FF-midler) er steget siden 2007, hvilket alt andet lige har bidraget til en højere likviditet. FF-midler er typisk forudbetalinger og modsvares af en kortfristet gæld svarende til den konkrete forpligtelse til anvendelse af midlerne. Såfremt tilgangen af midler bliver mindre end afgang, vil det medføre en risiko for regionerne, idet det isoleret set vil bidrage til, at regionernes samlede likviditet falder.
- På tidspunktet, hvor det konkrete projekt, som FF-midler er bundet til, skal realiseres, skal regionerne have en likviditet, der skal kunne modsvare projektets udgifter en-til-en. Når FF-midlerne udgør en stor andel af likviditeten, kan det medføre en ekstra likviditetsrisiko for regionerne.
- Opgørelserne af FF-midler og kassekreditreglen er ikke direkte sammenlignelige, men giver dog en indikation på udviklingen i retning af, at midlerne udgør en stigende andel af den opgjorte likviditet. Fra i 2008 at udgøre knap 8 pct. af den opgjorte likviditet efter kassekreditreglen skønnes de til i 2022 at udgøre ca. 49 pct. Den markante stigning skyldes særligt udviklingen i Region Hovedstaden, men der er en tendens til, at alle regioner over perioden har oplevet et stigende niveau for FF-midler.
- Regionerne tilstræber løbende den bedst mulige forrentning af de likvide aktiver. Regionerne har siden 2007 omlagt størstedelen af de likvide aktiver fra indskud i banker til realkreditobligationer. Ved at omlægge til realkreditobligationer, som er lavtforrentede, og som blandt investorer vurderes at være meget sikre, sikres regionerne et mindre afkast frem for en udgift.

Gæld og afdrag

- Kapitlet fokuserer på regionernes langfristede gæld og afdrag, som fordeles på 1) øvrig gæld, 2) gæld vedr. kvalitetsfundsbyggerierne og 3) gæld vedr. feriepengeforpligtelsen. Gæld og afdrag opgøres samlet og for de enkelte regioner i 2007-2022. Derudover er regionernes forventede afdrag frem mod 2030 belyst.
- Regionernes samlede langfristede gæld er 23,9 mia. kr. i 2022.
- Regionerne overtog en langfristet gæld fra de tidligere amter på 14,4 mia. kr. i 2007 og har løbende både afdraget og optaget nye lån, herunder fx gældsoptag ifm. regionernes dannelse, investeringer i kræftapparatur, lån til refinansiering af afdrag mv. Denne øvrige gæld var 13,1 mia. kr. i 2022, ekskl. gæld vedr. lån til feriemidler på 6,2 mia. kr.
- Frem til 2020 er den samlede gæld faldet for Region Hovedstaden, Region Sjælland og Region Syddanmark, og omvendt steget i Region Midtjylland og

Region Nordjylland.

- Efter fald i årene 2019 og 2020 stiger den øvrige langfristede gæld fra 2021 til et højere niveau som følge af optagelse af lån til at overføre optjente feriemidler til Lønmodtagernes Feriemidler. Dette betød isoleret set en yderligere gæld på i alt 6,4 mia. kr. Alle regioners gæld er således forøget fra 2021.
- Regionerne begyndte at optage gæld vedr. kvalitetsfondsbyggerierne i 2014. I 2022 var gælden hertil 4,6 mia. kr. Gæld vedrørende kvalitetsfondsbyggerierne har betydet, at det samlede gælds niveau for den samlede langfristede gæld har holdt sig forholdsvis stabilt på ca. 18-19 mia. kr. frem til og med 2018.
- Det var oprindelig forudsat, at gælden vedr. kvalitetsfondsbyggerier har karakter af mellemfinansiering, dvs. at den optagne gæld senere indfris ifm. ejendomssalg af hospitalsmatrikler. Dette forudsætter dog, at sygehusbygningerne kan sælges for et modsvarende beløb. På nuværende tidspunkt vurderes det med betydelig usikkerhed, at salgsprovenuet vil være op til 800 mio. kr. lavere end gældsoptagelsen, svarende til 13,5 pct. af den samlede lånefinansiering på 5.998 mio. kr. Selv om en del af udgifterne mellemfinansieres, kan de midlertidige forskydninger bidrage til, at regionernes likviditet hhv. falder eller stiger som følge heraf. For de udgifter, som ikke modsvares af en senere salgsindtægt, vil der være en fortsat afdragsforpligtelse på lån optaget til formålet, som vil skulle likviditetsfinansieres.
- Regionerne har i alt afdraget 17,6 mia. kr. på lån vedr. den samlede gæld i 2007-2022. Heraf blev ca. 3,1 mia. kr. afdraget i 2007-2012, ca. 5,9 mia. kr. i 2013 til 2017 og ca. 8,6 mia. kr. i 2018-2022. Ses der bort fra gæld vedrørende kvalitetsfondsmidler og feriemidler, er den øvrige gæld nedbragt med ca. 6 mia. kr. siden 2010.
- I analysen er regionernes afdrag opgjort brutto, dvs. inkl. den del af afdragsbyrden, som er finansieret af den årlige refinansieringspulje på 650 mio. kr. En del af afdragene belaster således ikke umiddelbart likviditeten. Det samme gælder for den del af afdrag, der i et enkelt år, er finansieret ved realiserede indtægter fra salg af bygninger i forbindelse med kvalitetsfondsbyggerierne. Dermed bidrager indtægterne til ekstraordinært at nedbringe gælden og de efterfølgende afdrag. Nogle regioner er længere i kvalitetsfondsbyggerierne, fx Region Midtjylland, og således har salgsprovenuet allerede nedbragt størstedelen af gælden og afdragene for disse regioner.
- For så vidt angår de kommende års afdrag, er der kun taget højde for allerede solgte bygninger. Hvis de resterende hospitalsmatrikler afhændes inden for de kommende år, vil salgsprovenuet nedbringe gælden og de efterfølgende afdrag. Nedbringelsen afhænger af, hvilket provenu bygningerne vil kunne realiseres for.

- En stigning i gæld og øgede afdrag betyder, at refinansieringspuljen på 650 mio. kr. dækker en mindre del af afdragene.
- Afdragene for den samlede gæld har i gennemsnit været ca. 1,5 mia. kr. årligt mellem 2015-2022, hvoraf afdrag for *øvrige gæld* har udgjort ca. 1,2 mia. kr. om året mellem 2015-2022.
- De kommende år forventer regionerne at afdrage mellem 1,4-1,6 mia. kr. om året frem mod 2030, på nær i 2024, hvor de forventede afdrag er ca. 2 mia. kr. Afdrag vedr. kvalitetsfundsbyggerierne og feriemidler forventes samlet at udgøre ca. 500 mio. kr. af de samlede årlige afdrag hvert år. Det bemærkes, at usikkerheden i afdragsprofilen stiger væsentlig efter 2026. Øgede afdrag vil alt andet lige belaste likviditeten.
- Størstedelen af regionernes lån forventes at udløbe efter 2030. Samlet set forventes 75 pct. af regionernes afdrag at vedrøre lån, der først udløber efter 2030 fordelt med 25 pct., der udløber mellem 2030-2035 og 50 pct. efter 2035. De resterende 25 pct. fordeler sig med hhv. 12 pct. i perioden 2023-2025 og 13 pct. i perioden 2026-2029.

Kapitel 2

Udviklingen i regionernes likviditet

I det følgende belyses udviklingen i regionernes likviditet. Regionernes likviditet dækker over regionernes likvide beholdninger, herunder kontante beholdninger, indskud i pengeinstitutter m.v., men også investerings- og placeringsforeninger, realkreditobligationer, kommunekreditobligationer, statsobligationer m.v. samt udenlandske obligationer.

Likviditeten opgøres i analysen 1) ved de kvartalsvise likvide aktiver over perioden 2007-2022 opgjort efter kassekreditreglen, 2) udviklingen i regionernes likvide aktiver over perioden 2008-2022 opgjort hhv. ultimo året og enkelte steder ultimo kvartalet, jf. boks 2.1. Såvel udviklingen for regionerne under ét som for de fem regioner enkeltvis belyses.

Ultimo likviditeten giver et statusbillede af regionernes likviditet på en given dato (31. december). Likviditeten opgjort efter kassekreditreglen opgøres som glidende gennemsnit over de sidste 12 måneder, og denne opgørelsesmetode ligger til grund for vurderingen af regionernes likviditet iht. lånebekendtgørelsen.

Det skal bemærkes, at udviklingen i perioden 2020-2022 for begge opgørelsesmetoder vil være påvirket af covid-19 i form af forskydninger i ekstraordinære udlæg og likviditetstilførsel, samt registreringer heraf. Denne effekt forventes at fremgå af tallene ind i 2023 sfa. forsinkelser i opgørelsesmetoden.

Boks 2.1

Definitioner på opgørelsesmetoder for regionernes likviditet, som indgår i analysen

Likviditeten efter kassekreditreglen

Likviditeten opgjort efter kassekreditreglen er i § 8 i Indenrigs- og Sundhedsministeriets bekendtgørelse nr. 1581 om regionernes låntagning og meddelelse af garantier m.v. (den regionale lånebekendtgørelse) defineret som, at gennemsnittet over de sidste 12 måneder af de daglige saldi på funktion 6.50.50, kassekreditter og byggelån, ekskl. byggelån, der snarest efter byggearbejdet konverteres til langfristede lån, ikke må overstige gennemsnittet i samme periode af de daglige saldi på likvide aktiver, jf. funktionerne 6.10.01 – 6.10.11 i »Budget- og regnskabssystem for regioner«. Kassekreditreglen udgør derved et glidende gennemsnit af regionernes likviditet over de seneste 12 måneder.

Med henblik på mulighederne for kontrol af overholdelse af kassekreditreglen, jf. den regionale lånebekendtgørelses § 8, skal kasseopgørelsen tilrettelægges således, at der kan ske en rekonstruktion af saldiene på funktion 6.10.01-6.10.11 dagligt i den forløbne 12 måneders periode. Det samme gælder for funktion 6.50.50 vedr. kassekreditter og byggelån, jf. Budget- og regnskabssystemet for regioner.

Likviditeten opgjort efter kassekreditreglen indberettes kvartalsvist til Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Likviditeten pr. indbygger opgøres endvidere herudfra af Indenrigs- og Sundhedsministeriet pba. regionernes indbyggertal som opgjort af Danmarks Statistik. De seneste tal for likviditeten opgjort efter kassekreditreglen er 4. kvartal 2022.

Det er denne opgørelsesmetode, der ligger til grund for kravet i lånebekendtgørelsens § 8 om, at likviditeten i den enkelte region skal være positiv. Den kommunale lånebekendtgørelse indeholder en tilsvarende kassekreditregel. Det er Indenrigs- og Sundhedsministeriets praksis at udsende et brev til regioner, for hvilke likviditetsniveauet pr. indbygger falder til

mindre end 1.000 kr. Brevet udsendes mhp. at henlede opmærksomheden på kassekreditreglen. I brevet bedes den pågældende region om at redegøre for dens forventede, fremtidige likviditetsudvikling med henblik på at sikre, at der er taget initiativer til at forbedre regionens likviditetsmæssige udvikling på sigt.

Det er en regions ansvar at ansøge Indenrigs- og Sundhedsministeriet om dispensation fra kassekreditreglen, hvis den er på vej til ikke at kunne overholde reglen. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har hjemmel til at give dispensation fra kassekreditreglen, jf. § 17 i lånebekendtgørelsen. En sådan situation omtales ofte således, at ministeriet har sat en region "under administration". Der er dog tale om en dispensation fra kassekreditreglen med krav til regionen om at genoprette økonomien.

Likviditet ultimo året

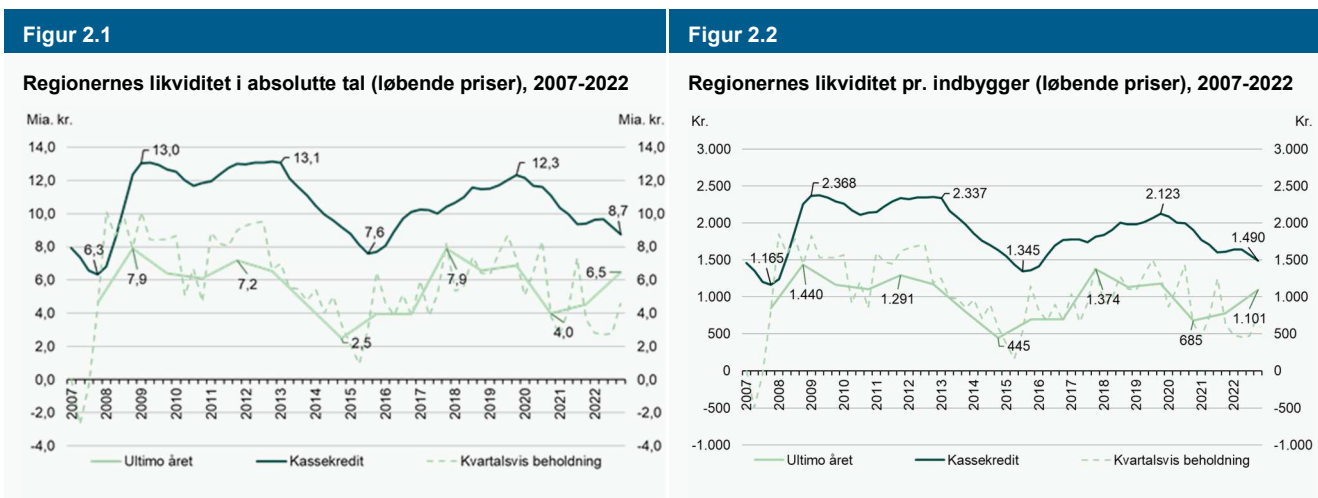
Likviditeten opgjort ultimo året viser et billede af de likvide beholdninger på funktion 6.10.01-6.10.11 opgjort pr. 31. december i hvert år, dvs. kassekreditter indgår ikke. Opgørelsen er et udtryk for, hvad der er tilbage ultimo måneden, når alle udgifter og indtægter er afregnet. Regionernes månedlige bloktilskud dækker udgifter til løn og leverandører. Derudover betales renter og afdrag. Restværdien udgør regionernes likvide over-/underskud for pengestrømmene, herunder lånoptag og ændringer i kortfristede gældsforpligtelser. En lav ultimo likviditet medfører øget behov for, at regionerne kan fremskaffe midlertidig likviditet i form af kortfristede gældsforpligtelser – fx en kortvarigt øget kassekredit eller bevilget overtræk på konti. Dette medfører højere renteudgifter og usikkerhed om regionens likviditetsbehov og kan i sidste ende medføre en dyrere bankaftale ved næste udbud.

Likviditeten ultimo året opgøres først endeligt i forbindelse med balanceopgørelsen i regionernes regnskaber. Til at illustrere udsving over året er ligeledes anført udviklingen i statusopgørelserne ultimo kvartalerne som opgjort af Danmarks Statistik.

Til illustration af, hvor stor en økonomi regionerne skal finansiere, kan det nævnes, at regionerne i regnskabet for 2021 afholdt nettodriftsudgifter for i alt 128,1 mia. kr. Herudover afholdt de i 2021 nettoanlægsudgifter for i alt 4,6 mia. kr. Likviditeten opgjort efter kassekreditreglen 4. kvartal 2021 udgjorde knap 7 pct. af de samlede udgifter. Til sammenligning var denne andel i 2008 godt 13 pct.

2.1 Likviditetsudviklingen for regionerne under ét

Likviditeten efter kassekreditreglen og likviditeten opgjort ultimo året viser nogle af de samme tendenser, når man ser på regionerne under ét, jf. figur 2.1 og 2.2. Det skal bemærkes, at de første år har været præget af en række udsving i forlængelse af regionernes oprettelse i 2007. Bevægelserne i 2007-2008 skal derfor tolkes med forsigtighed.

Kilde: Regionernes kvartalvis indberetninger til Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Danmarks Statistik (REGR4).

Anm: Det skal bemærkes, at Region Midtjylland ved opgørelse af regnskabet for 2019 ændrede kontering af fonds- og forskningsmidler (ca. 7-800 mio. kr.), der ikke tidligere indgik i regionens opgørelse af likviditet. En del af udviklingen efterfølgende er således udtryk for ændret konteringspraksis. Ændringen slår igennem i 2019 i ultimo likviditeten, men påvirker først opgørelse efter kassekreditreglen med fuld effekt i opgørelsen for 4. kvartal 2020. Derudover er tallet for ultimo likviditeten i 2022 påvirket af, at Region Midtjylland har ændret konteringspraksis, så der er flyttet knap 3,4 mia. kr. fra indskud i pengeinstitutter til 6.50.50. Kassekreditter og byggelån. Denne ændring i konteringspraksis ændrer ikke på Region Midtjyllands likvide status, dvs. hvor meget regionen har som indestående, men slår ud i opgørelsen, fordi ultimo likviditeten opgøres ekskl. kassekreditter. Opgjort uden denne overflytning er ultimo tallet for alle regioner 3,1 mia. kr. svarende til 524 kr. pr. indbygger.

På baggrund af udviklingen kan følgende konstateres:

- Tendensen i udviklingen baseret på de to forskellige opgørelsesmetoder er relativt ens, men der kan forekomme en vis forsinkelse i tallene opgjort efter kassekreditreglen – både ved stigninger og fald i likviditeten. Det skyldes, at likviditeten efter kassekreditreglen er opgjort som et glidende gennemsnit over de seneste 12 måneder. Udviklingen efter kassekreditreglen er dermed mindre påvirket af fluktuationer i indtægter og udgifter over året. Fx vil udlæg til større anlægsprojekter mv. påvirke likviditeten efter kassekreditreglen i en længere periode. Derudover er der en generel tendens til likviditetsopbygning primo året og et fald ultimo året. Dette er ikke et overraskende billede, og samme tendens ses hos virksomheder mv.
- Likviditeten opgjort efter kassekreditreglen ligger konsekvent højere end tallene for den likvide beholdning ultimo hvert år. Dette skyldes, at man efter kassekreditreglen medtager alle daglige svingninger i likviditeten set over de seneste 12 måneder, mens man med opgørelsen ultimo året viser et øjebliksbillede af de likvide beholdninger på et givet tidspunkt, *jf. boks 2.1 ovenfor*. Den relativt store forskel i niveauet for de to opgørelser tegner et billede af, at den daglige statusbeholdning for likviditeten svinger meget over året, og at likviditeten er markant højere på andre tider af året end ved ultimo året.
- Ses der bort fra de første år efter strukturreformen i 2007, lå likviditeten relativt stabilt på et niveau efter kassekreditreglen på ca. 13 mia. kr. og ultimo året på 6-7 mia. kr. frem til og med 2012. Herefter var der et gradvist fald frem mod hhv. 2014 og 2015, hvor likviditeten med et niveau på hhv. 7,6 mia. kr. og 2,5 mia. kr. har været lavest set over perioden.

- Faldet skal bl.a. ses i sammenhæng med opstarten af kvalitetsfundsbyggerierne, hvor regionerne dels har bidraget med egenfinansiering samt mellemfinansiering for hhv. den del, der kan lånoptages, og tilskuddet fra staten. Ud-læggene blev tilbageført løbende efterfølgende. Desuden har regionerne samlet set opbygget likviditet pba. lånoptag og tilskud fra kvalitetsfonden til kvalitetsfundsprojekterne i perioden 2016-2020. Regionerne har herefter brugt denne likviditet, da regionernes egenfinansiering ophørte.
- Likviditeten efter kassekreditreglen er således siden 2015 steget frem til 2019 til et niveau tæt på perioden før 2013, mens likviditeten ultimo året er steget frem til 2017 for derefter at falde. Udviklingen de seneste år skal ses i lyset af covid-19, hvor regionerne oplevede midlertidige forskydninger i likviditeten som følge af covid-19 relaterede merudgifter og den efterfølgende kompensation herfor.
- Desuden er der over hele perioden sket en stigning i regionernes fonds- og forskningsmidler, *jf. afsnit 2.3*, hvilket isoleret set har bidraget til en højere likviditet. Det bemærkes dog, at fonds- og forskningsmidler, som indgår i opgørelsen af likviditeten, er midler, hvor den modtagende region er forpligtet til at anvende beløbet på et konkret projekt. Fonds- og forskningsmidler er således typisk forudbetalinger og dermed en kortfristet gæld, hvortil der er knyttet konkrete forpligtelser til anvendelsen.
- Likviditeten efter kassekreditreglen er 8,7 mia. kr. opgjort 4. kvartal 2022 svarende til 1.490 kr. pr. indbygger. Ultimo opgørelsen for likviditeten baseret på regnskabet for 2022 er 6,5 mia. kr. svarende til 1.101 kr. pr. indbygger¹.

Som nævnt ovenfor ligger opgørelsen af likviditeten efter kassekreditreglen til grund for vurderingen af regionernes likviditet. Da opgørelsen kun tager højde for likviditeten over de seneste 12 måneder, kan der i et scenarie med kommende og planlagte store likviditetstræk, fx som følge af øget afdrag på gæld, være en risiko for et pres på likviditeten i den enkelte region, før det fremgår af opgørelsen for kassekreditreglen.

Derfor er det også den enkelte regions ansvar i god tid at søge Indenrigs- og Sundhedsministeriet om dispensation fra kassekreditreglen, hvis regionen kan se, at denne er på vej til ikke at kunne overholde kassekreditreglen.

Tilsvarende kan det være en udfordring at vurdere udviklingen i likviditeten, hvis bevægelser i betydelig grad skyldes udviklingen i fonds- og forskningsmidler (FF-midler). Når fonds- og forskningsmidlerne forøges over en periode, bidrager dette isoleret set til en højere likviditet. I et scenarie, hvor der omvendt sker et fald i regionernes fonds-

---

¹Tallet for ultimo likviditeten i 2022 er påvirket af, at Region Midtjylland har ændret konteringspraksis, så der er flyttet knap 3,4 mia. kr. fra indskud i pengeinstitutter til 6.50.50. Kassekreditter og byggelån. Denne ændring i konteringspraksis ændrer ikke på Region Midtjyllands likvide status, dvs. hvor meget regionen har som indestående, men slår ud i opgørelsen, fordi ultimo likviditeten opgøres ekskl. kassekreditter. Opgjort uden denne overflytning er ultimo tallet for alle regioner 3,1 mia. kr. svarende til 524 kr. pr. indbygger.

og forskningsmidler, grundet gennemførelse af projekterne samt færre nye midler fra fonde til konkrete projekter, vil dette isoleret set mindske likviditeten.

Likviditet fordelt på underposter

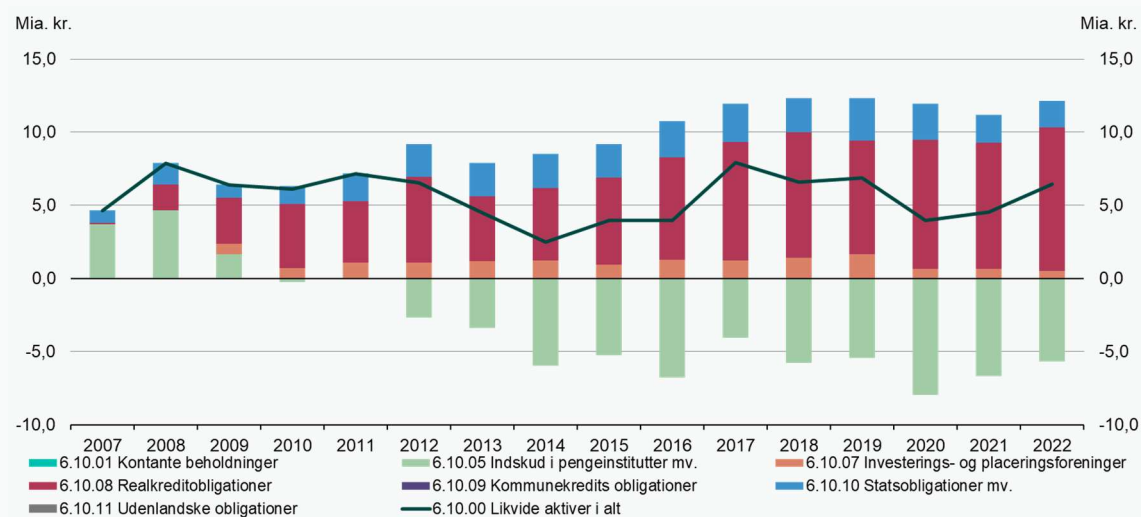
Regionerne foretager en løbende vurdering af placeringen af den likvide beholdning, som har varieret over tid, jf. figur 2.3. Især "Indskud i pengeinstitutter mv." og "Realkreditobligationer" har ændret sig markant over perioden. For så vidt angår "Indskud i pengeinstitutter mv.", var beholdningen positiv frem til 2009, og herefter negativ i 2010 samt fra 2012-2022, dvs. regionerne trak på deres kassekreditter. Samtidig er "Realkreditobligationer" steget markant over perioden fra en beholdning på 1,7 mia. kr. i 2008 til 9,9 mia. kr. i 2022.

Regionerne tilstræber løbende den bedst mulige forrentning af de likvide aktiver. I perioden er der sket en omlægning fra at have størstedelen af de likvide aktiver i "Indskud i pengeinstitutter mv." til "Realkreditobligationer". Det følger bl.a. af en årrække med faldende og sidenhen negative renter, dvs. en negativ forrentning af indeståender. Desuden kom der efter finanskrisen en øget opmærksomhed på, at et bankkrak ville medføre tab på indestående over 750.000 kr.

Derfor begyndte flere regioner at købe og sælge obligationer (REPO) hver måned for at sikre, at et evt. krak ikke ville medføre tab af likviditet for regionen. Omlægningen til realkreditobligationer, som er lavtforrentede, og som blandt investorer vurderes at være meget sikre, har i flere perioder sikret regionerne et mindre afkast frem for en udgift.

Figur 2.3

Samlede likvide beholdning for regionerne under ét, ultimo året

Anm.: Likvide aktiver er opgjort på funk 6.10.01-6.10.11. Tallene for 2022 er påvirket af Region Midtjyllands ændrede kontering for indestående i pengeinstitutter, jf. note 1, s. 12.

Kilde: Danmarks Statistik (REGR64) og egne beregninger.

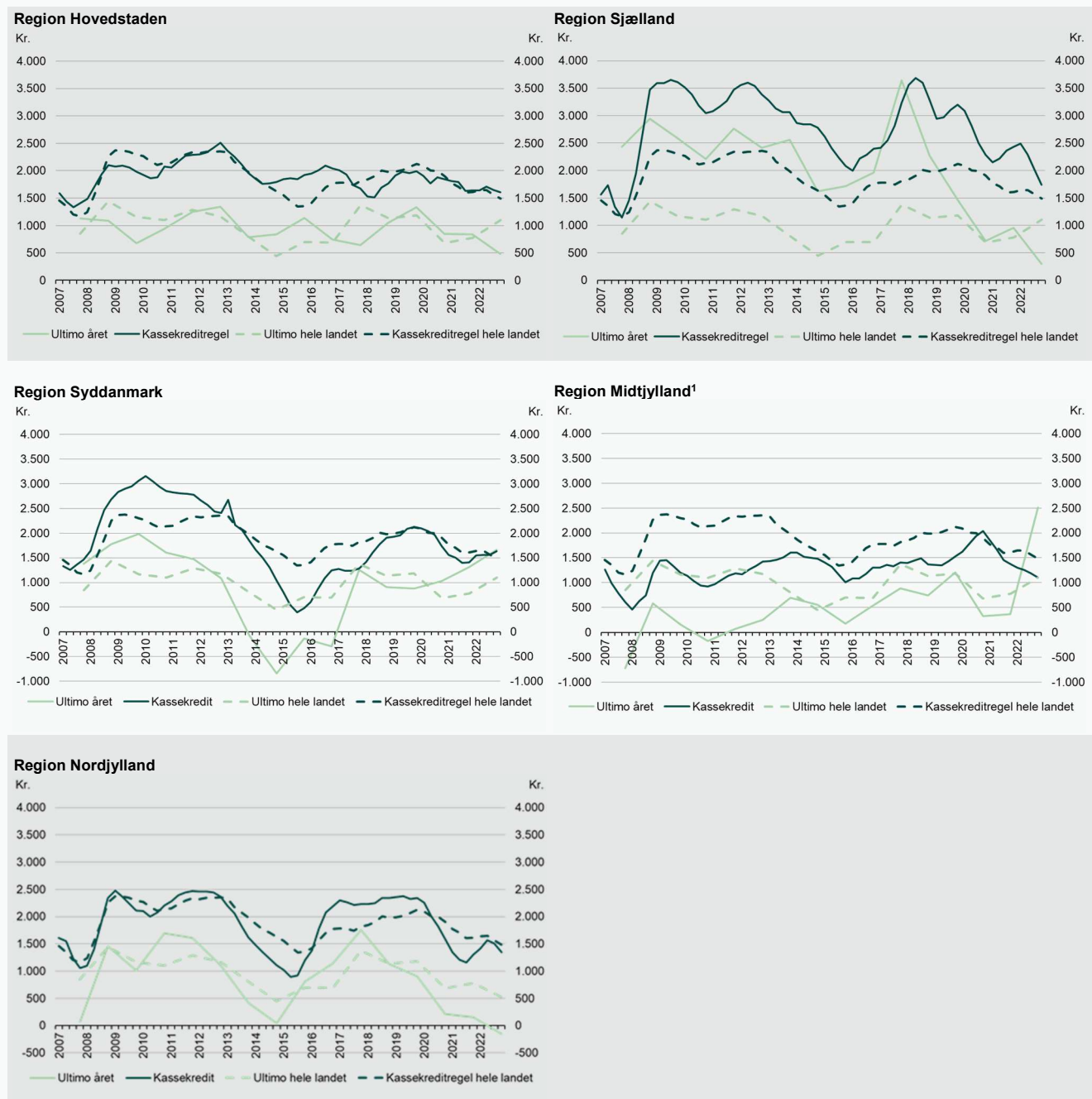
2.2 Likviditetsudviklingen for enkeltregioner

I det følgende belyses udviklingen fordelt på de enkelte regioner ligeledes ved anvendelse af likviditeten efter kassekreditreglen og likviditeten opgjort ultimo året, *jf. figur 2.4*. Udviklingen tager udgangspunkt i likviditeten pr. indbygger, da det giver et bedre sammenligningsgrundlag end det absolutte niveau, når der kigges på de enkelte regioner. I bilag 1 og 2 er anført hhv. de absolutte tal og pr. indbygger.

De fuldt optrukne linjer repræsenterer de enkelte regioners tal og de stiplede linjer tallet for regionerne under ét. Det bemærkes i lighed med tidligere, at de første år skal ses i lyset af ekstraordinære bevægelser som følge af regionernes oprettelse.

Figur 2.4

Regionsfordelt udvikling i likviditet efter kassekreditreglen (kvartalsvis) og ultimo likviditeten i regnskabet, kr. pr. indbygger 2007-2022

1) Stigningen i Region Midtjyllands likviditet i ultimo likviditeten 2019 og i likviditeten efter kassekreditreglen i 2020 skyldes ændret kontering af fonds- og forskningsmidler (ca. 7-800 mio. kr.), der ikke tidligere indgik i regionens opgørelse af likviditet. Stigningen er således udtryk for ændret konteringspraksis og ikke en faktisk stigende likviditet. Derudover er opgørelse ultimo året i 2022 ikke sammenlignelig med de tidligere år, idet regionen har ændret konteringspraksis, så der er flyttet knap 3,4 mia. kr. fra indskud i pengeinstitutter til 6.50.50. Kassekreditter og byggelån. Denne ændring i konteringspraksis ændrer ikke på Region Midtjyllands likvide status, dvs. hvor meget regionen har som indestående, men slår ud i opgørelsen, fordi ultimo likviditeten opgøres ekskl. kassekreditter. Opgjort uden denne overflytning er ultimo tallet -15 mio. kr. svarende til -11 kr. pr. indbygger.

Kilde: Danmarks Statistik (REGR4) og egne beregninger.

Alle regionerne har over perioden oplevet udsving i likviditeten opgjort både efter kassekreditreglen og ultimo året. Der kan overordnet iagttages de samme tendenser i forskellen mellem de to opgørelsesmetoder som skitseret for udviklingen for regionerne under ét. Det vil sige, at likviditeten opgjort efter kassekreditreglen generelt ligger over likviditeten ultimo året, og der kan konstateres en vis tidsmæssig forskydning i udviklingen. Dog er der opgjort på regioner større fluktuationer mellem de to opgørelsesmetoder for særligt Region Sjælland og Region Syddanmark.

Når der ses bredt på perioden, følger regionerne overordnet set tendenserne, som ses på landsplan. Faldene i perioden 2013-2016 skal først og fremmest ses i sammenhæng med forbrug vedr. kvalitetsfundsbyggerierne. Eksempelvis grundkøb og regionernes egenfinansiering af kvalitetsfundsbyggerier samt afholdte udlæg for den del, der hhv. kan lånoptages og tilskuddet fra staten. Udlæggene blev tilbageført efterfølgende, men slår først igennem med en vis forsinkelse (sfa. de seneste 12 måneders gennemsnit iht. kassekreditreglen). Fx udgjorde det akkumulerede udlæg i alt knap 460 mio. kr. ultimo 2014 for Region Syddanmark.

Den efterfølgende stigning frem til og med 2019 for alle regioner skal ligeledes ses i sammenhæng med betalingsstrømme ifm. kvalitetsfundsbyggerierne, ligesom nogle regioner i nogle år (2017 og 2018) havde et lavere anlægsniveau (for øvrigt anlæg, ekskl. kvalitetsfundsbyggerier) end aftalt, jf. de årlige økonomiaftaler.

Likviditeten opgjort efter kassekreditreglen faldt herefter i 2020 og 2021 for atter at stige i nogle regioner i 2022. Faldet afspejler midlertidige forskydninger mellem covid-19 relaterede merudgifter og efterfølgende kompensation herfor i 2020 og 2021. Derudover sker der finansiering gennem kassetræk i 2021 på 0,3 mia. kr. vedr. den del af feriepengeforpligtelse, som ikke kunne lånefinansieres, jf. afsnit 3.1.

Set over perioden har der alene i 2015 været dialog med en enkelt region – Region Syddanmark – og Indenrigsministeriet i anledning af, at likviditeten efter kassekreditreglen var kommet under 1.000 kr. pr. indbygger, hvor ministeriet efter praksis tager kontakt til regionen. Region Nordjylland og Region Midtjylland har begge i et enkelt år været tæt på grænsen.

Specifikt for enkeltregioner

Region Hovedstaden og Region Midtjylland er de regioner, der har haft den mest stabile udvikling. Dette skal dog ses i lyset af, at der er relativt højere antal borgere i regionerne. Store udsving i likviditeten vil således typisk slå igennem med en mindre effekt, opgjort pr. indbygger, end for de regioner med et relativt lavere indbyggertal.

Region Hovedstaden ligger i perioden på et niveau tæt på landsgennemsnittet, mens Region Midtjylland stort set i hele perioden har ligget under landsgennemsnittet. Dette kan dog bl.a. skyldes, at Region Midtjyllands likviditet har været opgjort ekskl. fonds- og forskningsmidler frem til og med 2018. Den overordnede udvikling for Region

Midtjylland skal ses i lyset af dette. Ændringen slår igennem for likviditetsniveauet ultimo året i 2019 og opgjort efter kassekreditreglen i 2020.

Region Sjælland har i hele perioden ligget over landsgennemsnittet, mens Region Syddanmark og Region Nordjylland i perioden har haft perioder, hvor de skiftevis har ligget over og under landsgennemsnittet. For så vidt angår Region Sjælland, skal den relativt høje likviditet opgjort efter kassekreditreglen ses i sammenhæng med en tilsvarende højere gæld ift. de øvrige regioner, *jf. afsnit 3.2.*

Desuden kan de modsatrettede bevægelser mellem Region Hovedstadens fald i likviditeten i 2017-2018 og Region Sjællands stigende likviditet tilskrives udskydelse i opgørelse og betaling i den mellemregionale afregning som følge af manglende data i forbindelse med omlægning af landspatientregistret til LPR3.

Udvikling i spredning mellem regionerne

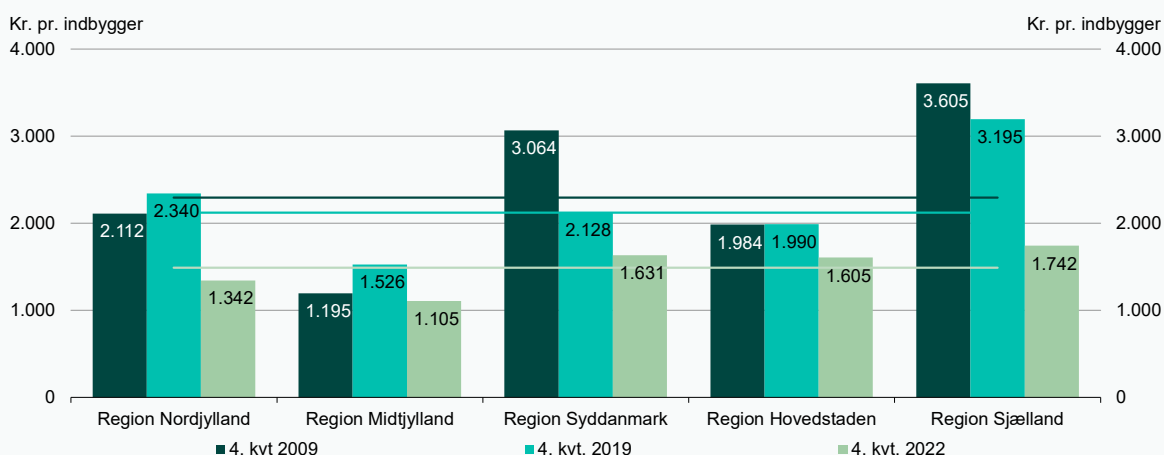
Generelt er spredningen mellem regionernes likviditet opgjort pr. indbygger blevet mindre set over perioden, *jf. figur 2.5.* Likviditetstal for de enkelte regioner opgjort efter kassekreditreglen (4. kvartal 2022) viser en spredning omkring gennemsnittet på 1.490 kr. pr. indbygger fra 1.105 kr. pr. indbygger i Region Midtjylland til 1.742 kr. pr. indbygger i Region Sjælland.

I 4. kvartal 2019 var gennemsnittet på 2.123 kr. pr. indbygger med en spredning fra 1.526 kr. pr. indbygger i Region Midtjylland til 3.195 kr. pr. indbygger i Region Sjælland.

De valgte år afspejler et år (2009), hvor likviditeten var relativt høj, det seneste år, der ikke er påvirket af covid-19 (2019) samt det seneste år (2. kvartal 2022).

Figur 2.5

Regionernes likviditet efter kassekreditreglen, 2009, 2019 og 2022 opgjort 4. kv. Kr. pr. indbygger.

Note: Region Midtjyllands likviditet efter kassekreditreglen er ekskl. fonds- og forskningsmidler i 2009 og i 2019. Der skal således tages forbehold, når niveauer mellem årene sammenlignes, og tilsvarende ved sammenligning på tværs af regioner. Horizontale streger markerer gennemsnitslikviditeten efter kassekreditreglen i de tre måletidspunkter.

Kilde: Regionernes kvartalsvise indberetninger til Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

2.3 Fonds- og forskningsmidler som del af likviditeten

Regionerne modtager løbende fonds- og forskningsmidler fra bl.a. life science industrien, medico industrien, EU og fonde. Midlerne gives til forskningsprojekter og skal anvendes ifm. de konkrete projekter. Der er således ofte krav om dokumentation for brug af midlerne. Fonds- og forskningsmidler er således typisk forudbetalinger og dermed en kortfristet gæld, hvortil der er knyttet konkrete forpligtelser til anvendelsen. I det omfang, der er en tidsmæssig forskydning mellem modtagelsen af FF-midlerne og anvendelsen heraf til konkrete projekter, indgår midlerne i regionernes likviditet.

Fonds- og forskningsmidlerne (FF-midler) opgøres ikke særskilt i Budget- og regnskabs-systemet for regionerne, men indgår som del af regionernes samlede likviditet, og konteres således sammen med andre likvider på funktion 6.10.01-6.10.11.

FF-midlerne er i den mellemliggende periode ikke deponerede, men kan i princippet anvendes i lighed med anden likviditet i regionerne. På tidspunktet, hvor det konkrete projekt, som FF-midler er bundet til, skal realiseres, skal regionerne have en likviditet, der skal kunne modsvare projektets udgifter en-til-en. I perioder, hvor regionerne modtager en stor del FF-midler, men ikke realiserer tilsvarende udgifter til de konkrete projekter, der skal finansieres heraf, vil der således forekomme en likviditetsopbygning, der har en fremtidig forpligtelse.

Når FF-midlerne udgør en stor andel af likviditeten, kan det medføre en ekstra likviditetsrisiko for regionerne. Det gælder fx, når tilgangen af FF-midler bliver mindre end afgang, idet det isoleret set vil bidrage til et fald i den samlede likviditet.

Regionernes indberetninger over modtagne FF-midler viser, at der har været en generel stigning siden 2007. Dette skyldes bl.a., at der er et stigende fokus på forskning, samt at flere fonde har haft fokus på at udlodde flere midler. Særligt siden 2018 har der været en stigning, *jf. tabel 2.1*. Stigningen i 2019 skyldes primært Region Midtjyllands ændrede konteringspraksis, mens stigningen i 2020 til dels skyldes forudbetalte forskningsprojekter, som blev forsinkede pga. covid-19 situationen. Desuden medførte coronapandemien et forøget fokus på forskning relateret til covid, hvortil regionerne modtog flere midler.

I 2008 udgjorde FF-midlerne knap 8 pct. af den opgjorte likviditet efter kassekreditreglen, mens de i 2022 skønnes at udgøre ca. 49 pct. Det skal bemærkes, at FF-midler opgøres på ét tidspunkt årligt, mens kassekreditreglen er opgjort som et 12 måneders gennemsnit, *jf. ovenfor*.

De to opgørelser er således ikke umiddelbart sammenlignelige. Sammenligningen af niveauerne i de to opgørelsesmetoder skal derfor tolkes med en vis forsigtighed, men giver et indtryk af den stigende andel, som FF-midlerne udgør af regionernes samlede likviditet. Det bemærkes hertil, at uanset, om FF-midlerne sammenlignes med likviditeten opgjort efter kassekreditreglen eller ultimo likviditeten, udgør FF-midlerne en betydelig og stigende andel af regionernes likviditet.

Tabel 2.1

Samlede likvide beholdning for regionerne under ét, kassekreditregel (4. kvartal i året) inkl. og ekskl. fonds- og forskningsmidler (FF-midler), løbende priser

	I alt (mio. kr.)			Kr. pr. indbygger		
	Kassekreditregel	FF-midler	Andel FF-midler af kassekreditregel i pct.	Kassekreditregel	FF-midler	Kassekredit ekskl. FF-midler
2007	6.344	100	2	1.165	18	1.146
2008	12.358	954	8	2.257	174	2.083
2009	12.653	970	8	2.296	176	2.120
2010	11.850	1.356	11	2.141	245	1.896
2011	13.006	1.537	12	2.339	276	2.062
2012	13.144	1.768	13	2.355	317	2.039
2013	11.091	1.826	16	1.980	326	1.654
2014	9.183	1.989	22	1.632	353	1.278
2015	7.693	2.084	27	1.359	368	991
2016	10.121	2.027	20	1.773	355	1.418
2017	10.430	2.157	21	1.814	375	1.439
2018	11.460	2.234	19	1.982	386	1.596
2019	12.325	2.492 ¹	20	2.123	429 ¹	1.694 ¹
2020	11.093	3.819	34	1.905	656	1.249
2021	9.417	4.096	44	1.612	701	911
2022	8.749	4.277	49	1.490	728	761

Anm.: Kassekreditreglen er opgjort ekskl. FF-midler fra 2007-2019 i Region Midtjylland. Region Hovedstaden har ikke mulighed for at opgøre FF-midler i år 2007.

1) FF-midler fra 2007-2018 kan ikke opgøres i Region Midtjylland. Den ændrede konteringspraksis for FF-midler fra 2019 slår først fuldt igennem på kassekreditreglen i 2020, hvorfor opgørelsen af FF-midler i 2019 er ekkl. Region Midtjylland, så det svarer til opgørelse af kassekreditreglen i samme år.

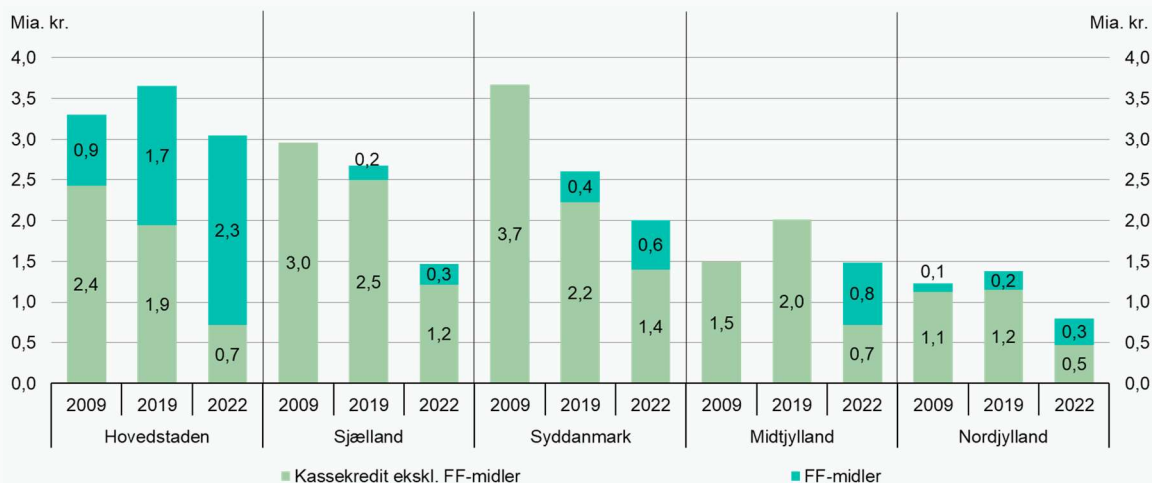
Kilde: Regionernes indberetning til Indenrigs- og Sundhedsministeriet vedr. likviditet efter kassekreditreglen, Danske Regioner fsva. FF-midler og egne beregninger

Fonds- og forskningsmidler fordelt på enkeltregioner

En kortlægning af udviklingen i likviditeten i de enkelte regioner med og uden FF-midler viser, at det primært er i Region Hovedstaden, hvor der er sket en markant udvikling. FF-midlerne udgør her en kraftigt stigende andel fra knap en fjerdedel af likviditeten i 2008 til knap 77 pct. i 2022, jf. figur 2.6. Endvidere er Region Hovedstaden i 2022 den region med den klart største del (2,3 mia. kr.) af de samlede FF-midler, efterfulgt af Region Midtjylland og Region Syddanmark med hver 0,6 mia. kr. Region Sjælland og Region Nordjylland har med 0,3 mia. kr. det laveste absolutte niveau af FF-midler, men i Region Nordjylland udgør de knap 38 pct. af den samlede likviditet.

De øvrige regioners likviditet udgøres således i mindre grad af FF-midler, men der er en tendens til, at alle regioner over perioden har oplevet et stigende niveau for FF-midler. Hvis en region har få øvrige likvide midler, medfører det som nævnt en vis sårbarhed overfor uventede udsving i den løbende likviditet. Dette gælder fx for Region Nordjylland og Region Hovedstaden i 2022.

Figur 2.6

Regionsfordelt likvide midler (kassekreditregel, 4. kvartal i året) opdelt på fonds- og forskningsmidler (FF-midler) og øvrige i alt, løbende priser

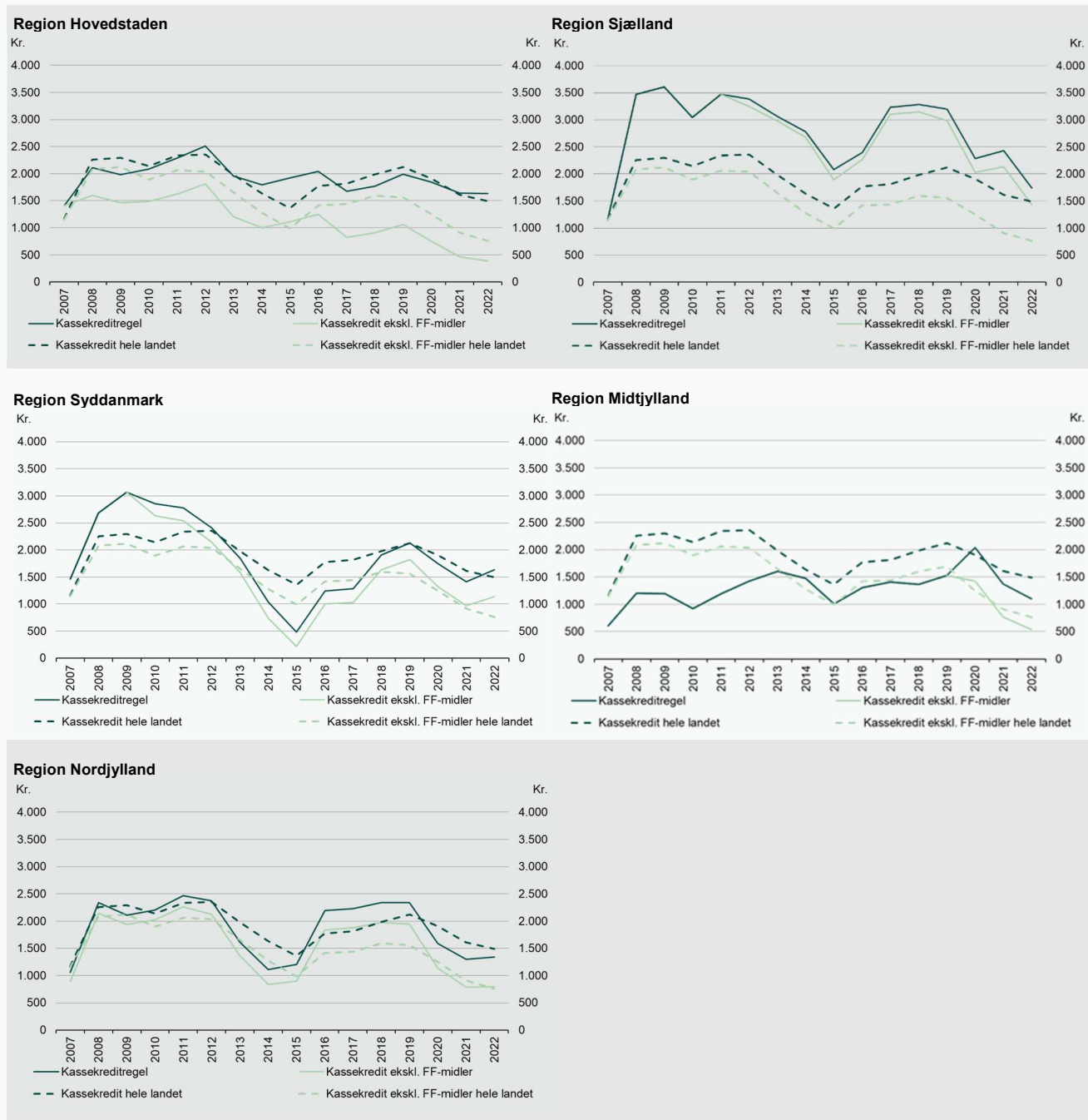
Anm.: FF-midler fra 2007-2018 kan ikke opgøres i Region Midtjylland. Den ændrede konteringspraksis for FF-midler fra 2019 slår først fuldt igennem på kassekreditreglen i 2020. For 2009 og 2019 er der derfor alene anført tal for kassekreditreglen, som i de pågældende år er ekskl. FF-midler og således sammenlignelig med de øvrige regions opgørelse ekskl. FF-midler.

Kilde: Regionernes indberetning til Indenrigs- og Sundhedsministeriet vedr. likviditet efter kassekreditreglen, Danske Regioner fsva. FF-midler og egne beregninger

Til illustration er udviklingen for hele perioden vist i figur 2.7. Den tegner samme billede som nævnt ovenfor. FF-midler synes for alle regioner at udgøre en stigning de seneste år. Dog er der med undtagelse af Region Hovedstaden ikke tale om en markant forskel i niveauet for likviditet med og uden FF-midler. Opgørelsen ekskl. FF-midler 4. kvartal 2022 betyder dog, at såvel Region Hovedstaden som Region Midtjylland og Region Nordjylland ligger under 1.000 kr. pr. indbygger. Der skal dog tages forbehold for niveauerne ekskl. FF-midler i lyset af de metodiske problemer ved sammenligning, som er nævnt ovenfor.

Figur 2.7

Regionsfordelt likvide midler (kassekreditregel, 4. kvartal i året) inkl. og ekskl. fonds- og forskningsmidler pr. indbygger, løbende priser

Anm.: FF-midler fra 2007-2018 kan ikke opgøres i Region Midtjylland. Den ændrede konteringspraksis for FF-midler fra 2019 slår først fuldt igennem på kassekreditreglen i 2020, hvorfor der alene er tal for perioden 2020-2022 for Region Midtjylland. Region Hovedstaden har ikke mulighed for at opgøre FF-midler i år 2007.

Kilde: Regionernes indberetning til Indenrigs- og Sundhedsministeriet vedr. likviditet efter kassekreditreglen, Danske Regioner fsva. FF-midler og egne beregninger.

Kapitel 3

Udviklingen i regionernes gældsforpligtelser

I dette kapitel belyses udviklingen i regionernes gældsforpligtelse og afdrag. Udviklingen beskrives for såvel regionerne under ét som for de enkelte regioner. I det omfang, det er muligt, dekomponeres gældsforpligtelse og afdrag på hhv. gæld vedr. kvalitetsfundsbyggerier, gæld vedr. feriemidler og øvrig langfristet gæld. Øvrig gæld er gæld, der løbende er optaget efter lånebekendtgørelsen, herunder lån til refinansiering af afdrag, samt overtaget gæld fra amterne ved dannelsen af regionerne i 2007.

Perioden for analysen er fra 2007-2022 og med forventede afdrag for perioden 2023-2030. Kapitlet er baseret på regionernes regnskaber fra Danmarks Statistik samt regionale indmeldinger. Der er kun medtaget data og oplysninger, som allerede er kendte. Dvs. fx for lån og afdrag vedr. kvalitetsfundsbyggerierne indeholder analysen kun lån ifm. byggerierne. Enkelte regioner mangler fortsat at låntage for dele af byggerierne inden for den eksisterende ramme. Afdrag på disse kommende lån indgår i analysens tal for forventede afdrag i perioden 2023-2030. Analysen indeholder således ikke aftalte kommende lånoptag vedr. fordyrelser af kvalitetsfundsbyggerierne.

Af kommissoriet fremgår det, at også kortfristet gæld og leasinggæld vil indgå som en del af gældsudviklingen. Kortsigtet gæld og hensættelser påvirker også likviditeten, og udsving i fx kortsigtet gæld kan have store likviditetspåvirkninger. Der er dog enighed om, at analysen fokuserer på den langfristede gæld ekskl. leasinggæld og den dertil knyttede afdragsforpligtelse, idet det er den, der er central i samspillet med likviditetsudviklingen. Det skal ses på baggrund af, at den langfristede gæld er steget, og at de årlige afdrag i de kommende år ligeledes vil være højere end tidligere. Afdrag på gæld de kommende år vil således medføre et øget løbende likviditetstræk.

Regionerne kan kun optage lån i det omfang, at der er hjemmel hertil i den regionale lånebekendtgørelse, eller ved konkret meddelt dispensation fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet, herunder fx vedrørende aftalte lånepuljer eller særlige vilkår for lån vedr. kvalitetsfundsbyggerierne.

3.1 Gæld og afdrag for regionerne under ét

Regionernes samlede langfristede gæld er ca. 23,9 mia. kr. i 2022, *jf. figur 3.1*.

Regionerne overtog en langfristet gæld² fra de tidligere amter på 14,4 mia. kr. i 2007. Gælden steg i 2010 til 18,9 mia. kr. og er gradvist nedbragt med ca. 6 mia. kr. over årene. Regionerne har løbende afdraget på gælden samt optaget nye lån, fx gældsoptag ifm. regionernes dannelse, bl.a. investeringer i kræftapparatur samt lån til refinansiering af afdrag mv.

---

² Langfristet gæld opgøres i analysen ved funktion 6.55.63-6.55.78 i budget og regnskabssystemet for regioner. Det vil sige eksklusiv gæld vedr. finansielt leasede aktiver (6.55.79) og ekskl. funktion 6.55.73 (Lønmodtagernes Feriemidler).

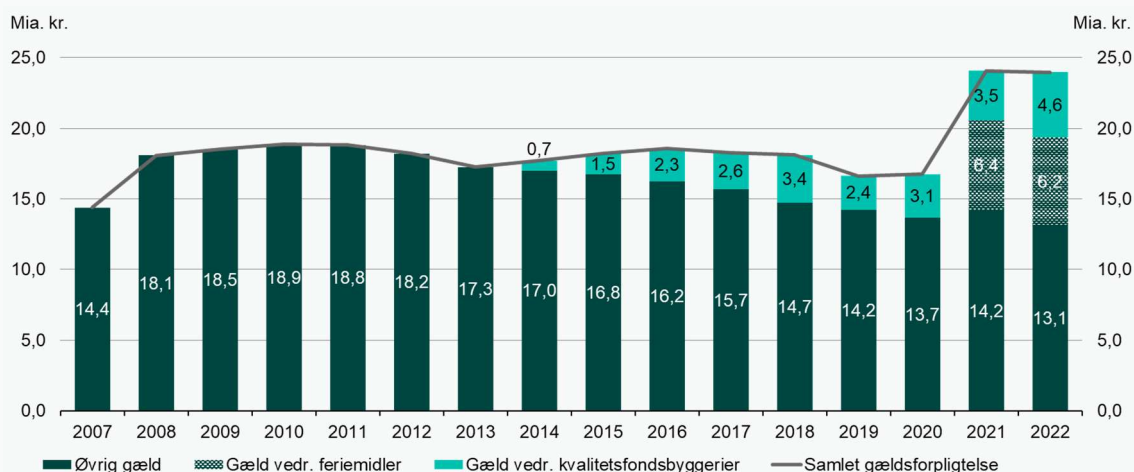
Regionerne begyndte at optage gæld vedr. kvalitetsfundsbyggerierne i 2014. I 2022 var gælden hertil 4,6 mia. kr. Gæld vedrørende kvalitetsfundsbyggerierne har betydet, at det samlede gælds niveau for den samlede langfristede gæld har holdt sig stabilt på 18-19 mia. kr. frem til 2018.

I 2021 optog regionerne yderligere gæld vedr. feriepengeforpligtelsen. Med *Aftale om regionernes økonomi 2022* blev der etableret delvis låneadgang til at overføre optjente feriemidler til Lønmodtagernes Feriemidler i 2021 på 95 pct. af feriepengeforpligtelsen på i alt 6,4 mia. kr.³ De resterende 5 pct. svarende til 0,3 mia. kr. blev likviditetsfinansieret af regionerne. Stigningen i den samlede langfristede gæld fra 16,8 mia. kr. i 2020 til 24,1 mia. kr. i 2021 kan således stort set tilskrives dette lånoptag.

Det bemærkes, at gæld vedrørende kvalitetsfundsbyggerier dog ikke fuldt ud kan side-stilles med regionernes almindelige langfristede gæld, da en del af gælden vedr. kvalitetsfundsbyggerier kan betragtes som mellemfinansiering af udgifter. Det gælder den del af gælden, der indfris ifm. ejendomssalg, jf. nedenfor *vedr. afdrag på gæld*.

Figur 3.1

Regionernes langfristede gæld, 2007-2022

Anm.: Gæld vedr. feriemidler i 2021 og 2022 kan ikke isoleres på funktion 6.55.70 og er derfor i 2021 angivet med beløb svarende til den faktisk meddelte lånedispensations på baggrund af ØA2022 fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet. I 2022 er gælden nedskrevet med de indberettede afdrag fra regionerne.

Kilde: Danmarks Statistik (REGR4) og egne beregninger

Afdrag på gæld

I det følgende belyses udviklingen i regionernes afdrag på den langfristede gæld i perioden 2007-2022 samt forventede årlige afdrag i de kommende år (2023-2030) baseret på indberetninger fra samtlige regioner. Vedrørende kvalitetsfundsbyggerierne mangler enkelte regioner fortsat at låntage for dele af byggerierne inden for den eksisterende ramme. I disse tilfælde indgår forventede afdrag på disse lån. Afdrag i forbindelse med lån til finansiering af udgifter ud over rammen for kvalitetsfundsbyggerier

³ Dermed blev gælden vedrørende de indefrosne feriemidler almindelig langfristet gæld konteret på funktion 6.55.70

indgår ikke, fx låntagning vedr. fordyrelser af kvalitetsfundsbyggerierne. Hvis der foretages yderligere låntagning til kvalitetsfundsbyggerierne, vil de øge afdragene ud over det, som er lagt til grund i det følgende.

Realiserede indtægter fra salg af bygninger i forbindelse med kvalitetsfundsbyggerierne vil komme til udtryk i ekstraordinært store afdrag, som herved ekstraordinært nedbringer gælden og hermed afdragene. Nogle regioner er længere i kvalitetsfundsbyggerierne, fx Region Midtjylland, og således har salgsprovenuet allerede nedbragt størstedelen af gælden og afdragene for disse regioner.

For så vidt angår de kommende års afdrag, er der kun taget højde for allerede solgte bygninger. Hvis de resterende hospitalsmatrikler afhændes inden for de kommende år, vil salgsprovenuet nedbringe gælden og de efterfølgende afdrag. Nedbringelsen afhænger af, hvilket provenu bygningerne vil kunne realiseres for.

Det bemærkes, at de faktiske tal for afdrag er opgjort inklusiv de lånefinansierede afdrag, der fremgår af den afsatte lånepulje til refinansiering af afdrag i de årlige økonomiaftaler. Afdrag, der er finansieret af lånepuljen til refinansiering af afdrag, belaster ikke umiddelbart likviditeten. Lånepuljen har indgået i økonomiaftalerne med et konkret beløb på 650 mio. kr. En stigning i gæld og øgede afdrag betyder, at refinansieringspuljen dækker en mindre del af afdragene.

Regionernes forventede afdrag de kommende år er ligeledes opgjort brutto, dvs. uden en forudsætning om, at en del af afdragsbyrden også fremover eventuelt finansieres via en lånepulje til refinansiering af afdrag. Det skal dog bemærkes, at der ikke direkte kan fratrækkes regionernes afdrag 650 mio. kr. i de relevante år.

Det skyldes, at regionerne løbende konverterer gælden, hvor således nye og tidligere lån omlægges for at få bedre lånevilkår, lavere rente osv. Beløbet fra refinansieringspuljen bidrager bl.a. ind i disse konverteringer, og beløbet kan i sig selv sikre bedre lånebetingelser for de nye lån, dvs. der kan være en afledt effekt de kommende år, som ikke er muligt at opføre en-til-en.

Det kan konstateres, at de samlede afdrag i både absolutte tal og kr. pr. indbygger er stigende over analyseperioden. Regionerne har i alt afdraget 17,6 mia. kr. på lån i 2007-2022, hvoraf ca. 3,1 mia. kr. blev afdraget i 2007-2012, ca. 5,9 mia. kr. i 2013 til 2017 og ca. 8,6 mia. kr. i 2018-2022, *jf. figur 3.2 og tabel 3.1*.

Det bemærkes, at der i 2019 var et ekstraordinært afdrag vedr. kvalitetsfundsbyggerierne på ca. 1,1 mia. kr. Dette skyldes primært, at Region Midtjylland anvendte indtægter fra salget af regionens hospitalsmatrikler i Aarhus til at nedbringe gæld til kvalitetsfundsbyggerierne med, *jf. nedenfor*.

Afdrag på øvrig gæld er forholdsvis stabil fra 2015 til 2022 på ca. 1,2 mia. kr. om året, dvs. den stigende tendens i de samlede afdrag afspejler således, at regionerne er begyndt at afdrage på hhv. lån vedr. kvalitetsfundsbyggerierne og lån vedr. feriemidler. Regionerne har afdraget mellem 215-380 mio. kr. årligt vedr. kvalitetsfundsbyggerierne fra 2020. Afdragene forventes fortsat at være i denne størrelsesorden frem mod

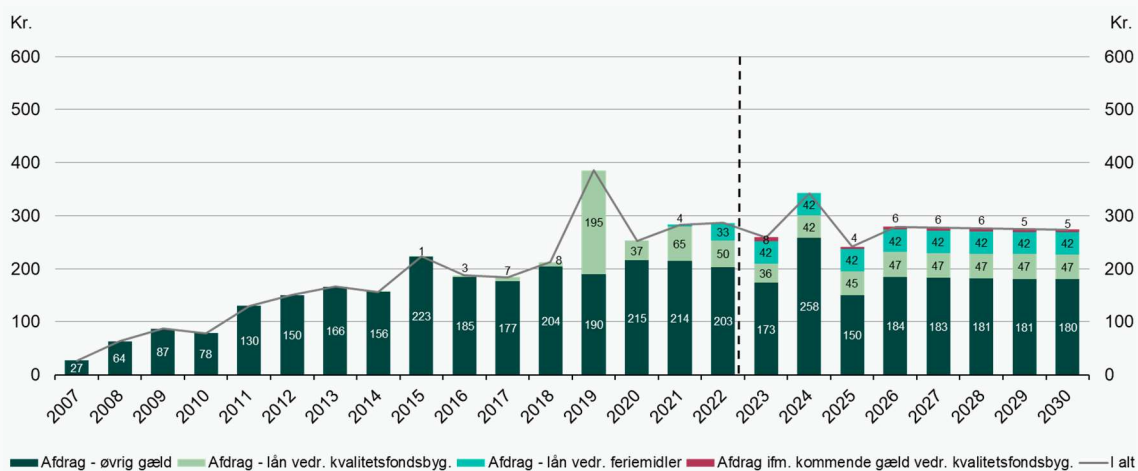

2030. Tilsvarende har regionerne påbegyndt afdrag vedr. feriemidler på knap 200 mio. kr. i 2022. Regionerne forventer at afdrage 250 mio. kr. årligt frem mod 2030.

Regionerne har således afdraget ca. 500 mio. kr. til lån vedr. feriepenge og kvalitetsfundsbyggerierne i 2022, og forventer fortsat at afdrage et beløb i denne størrelsesorden årligt frem mod 2030. Det skal bemærkes, at usikkerheden i afdragsprofilen stiger væsentlig efter 2026. For flere regioner er afdrag i 2027-2030 sat lig med afdrag for 2026, fordi afdragene i disse regionerne ikke opgøres i 2027-2030.

Figur 3.2

Regionernes afdrag på gæld 2007-2030. Kr. pr. indbygger

Anm.: Stiplet vertikal linje viser, hvor de forventede afdrag starter (2023).

Kilde: Danske Regioner og egne beregninger

Det skal bemærkes, at afdragene på gæld vedr. kvalitetsfundsbyggerierne til dels adskiller sig fra afdrag på øvrig gæld, ligesom udlæg og lån i forbindelse med disse også påvirker likviditetsudviklingen, jf. afsnit 2.1.

Der kan i den forbindelse henvises til, at der af 'Regnskabsinstruks til behandling af tilskud fra Kvalitetsfonden til sygehusbyggeri' bl.a. fremgår følgende:

"Provenu ved salg af nedlagte sygehusbygninger mv. skal anvendes til at indfri låneoptagelse tilknyttet kvalitetsfundsinvesteringerne på sygehusområdet."

"Finansiering: De kvalitetsfundsstøttede sygehusbyggerier finansieres vha. kvalitetsfundsmidler samt regional egenfinansiering. Kvalitetsfondens tilskud udgør samlet 24,75 mia. kr. (09-pl), mens regionerne selv finansierer den resterende del. Regionernes andel af midler udgøres dels af en årlig hensættelse på 1 mia. kr. (10-pl) og dels af egenfinansiering via låneadgang på 12,5 pct. pr. projekt, som modsvarer fremtidigt salgspvenu for nedlagte sygehusbygninger."

Tabel 3.1

Regionernes afdrag på gæld i perioden 2007-2022 samt forventninger for 2023-2030. Mio. kr. og kr. pr. indbygger (løbende priser)

	Mio. kr.				Kr. pr. indbygger			
	Øvrig gæld	Lån vedr. kval.fondsbyg. (inkl. kommende gæld)	Lån vedr. feriemidler	Samlet	Øvrig gæld	Lån vedr. kval.fondsbyg. (inkl. kommende gæld)	Lån vedr. feriemidler	Samlet
2007	146	-	-	146	26,8	-	-	26,8
2008	348	-	-	348	63,5	-	-	63,5
2009	481	-	-	481	87,3	-	-	87,3
2010	434	-	-	434	78,5	-	-	78,5
2011	722	-	-	722	129,8	-	-	129,8
2012	838	-	-	838	150,2	-	-	150,2
2013	931	-	-	931	166,2	-	-	166,2
2014	878	1	-	879	156,0	0,1	-	156,2
2015	1.262	6	-	1.268	222,9	1,0	-	224,0
2016	1.053	17	-	1.071	184,5	3,0	-	187,6
2017	1.018	42	-	1.060	177,1	7,3	-	184,4
2018	1.179	49	-	1.228	203,9	8,4	-	212,4
2019	1.105	1.131	-	2.236	190,3	194,8	-	385,1
2020	1.255	215	-	1.470	215,5	37,0	-	252,5
2021	1.252	382	21	1.655	214,4	65,5	3,6	283,4
2022	1.194	295	195	1.684	203,3	50,3	33,2	286,7
2023	1.027	260	250	1.536	173,3	43,8	42,2	259,3
2024	1.528	251	250	2.029	258,1	42,4	42,2	342,8
2025	891	293	250	1.434	150,1	49,4	42,2	241,7
2026	1.098	314	252	1.664	184,4	52,7	42,3	279,4
2027	1.091	314	252	1.656	182,5	52,6	42,1	277,2
2028	1.088	314	252	1.654	181,5	52,4	42,0	275,9
2029	1.089	314	252	1.655	180,9	52,2	41,9	275,0
2030	1.089	314	252	1.656	180,4	52,0	41,8	247,2

Kilde: Danske Regioner og egne beregninger.

Anm: Den stiplede linje indikerer, hvorfra forventninger starter. For flere regioner er afdrag i 2027-2030 sat lig afdrag for 2026.

De faktiske og forventede afdrag vedrørende lån til kvalitetsfundsbyggerierne må således ses i dette lys. Dels vil det give nogle fluktuationer i de årlige afdrag, jf. fx et ekstraordinært højt afdrag i 2019 på 1.131 mio. kr., som primært skyldes, at Region Midtjylland anvendte indtægter fra salget af regionens hospitalsmatrikler i Aarhus til at nedbringe gæld til kvalitetsfundsbyggerierne med. Samtidig vil afdragene have en midlertidig likviditetspåvirkning og således være et udtryk for afdrag grundet frasalg af allerede eksisterende sygehusbygninger mv., som anvendes til indfrielse af gæld på kvalitetsfundsbyggerierne.

Den samlede mellemfinansiering for regionerne som forudsat ved, at salgsprovenuet for nedlagte sygehusbygninger svarer til 12,5 pct. af finansieringen, er ikke i alle tilfælde blevet realiseret. Det skyldes en lavere indtægt for salg af bygninger end forudsat.

På nuværende tidspunkt forventes det, at regionerne med betydelig usikkerhed kan realisere et samlet salgsprovenu på op til 800 mio. kr. under restgælden svarende til 13,5 pct. af den samlede lånefinansiering på 5.998 mio. kr. Det vil sige, at op til 800 mio. kr. af restgælden ikke kan indfris via afhændelse af ejendomme. Dette er under forudsætning af, at de uafhængede bygninger kan sælges til den nuværende vurdering. Desuden bemærkes det, at der i aftaler om salg typisk indgår elementer af overskudsdeling for at tage højde for gradvist salg af pågældende matrikel. Provenu ved salg realiseres således ikke nødvendigvis ad en omgang.

Uanset at en del af lånoptaget, udlæg mv. senere modsvarer af en tilsvarende indtægt, kan de midlertidige forskydninger dog bidrage til, at regionernes likviditet falder markant i den mellemliggende periode.

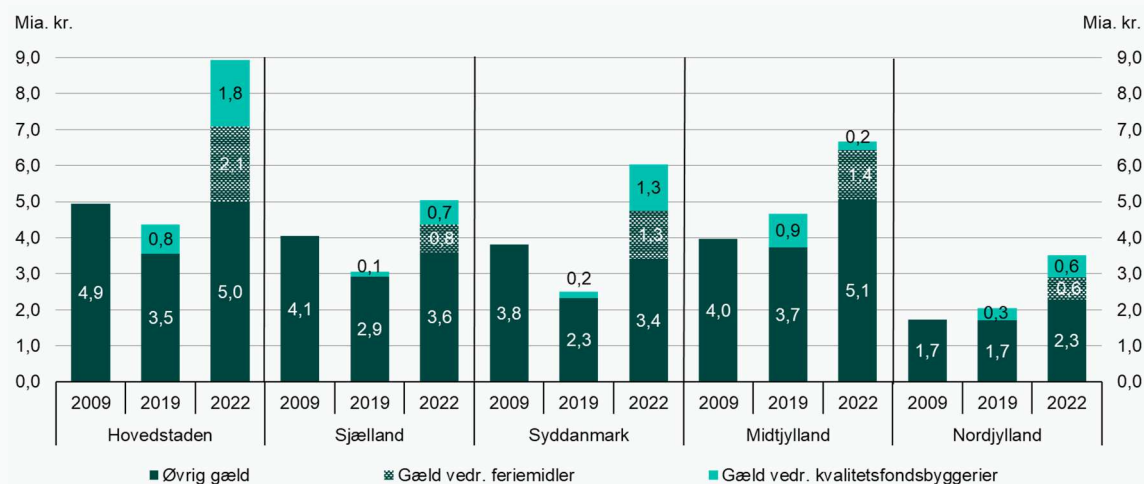
Endelig skal det som tidligere nævnt bemærkes, at ovenstående ikke tager højde for kommende afdrag vedrørende evt. yderligere låntagning ifm. kvalitetsfundsbyggerierne ud over den eksisterende ramme. Hvis der foretages yderligere låntagning til kvalitetsfundsbyggerierne, vil regionernes afdrag stige, hvilket isoleret set vil mindske regionernes likviditet.

3.2 Gæld og afdrag for enkeltregioner

Når gælden opgøres på tværs af regionerne, ses overordnet den samme udvikling som for regionerne samlet set. Mellem 2009 og 2019 er den øvrige langfristede gæld faldet eller uændret opgjort i mia. kr., jf. figur 3.3. Som beskrevet ovenfor afspejler udviklingen desuden, at der over perioden er optaget ny gæld vedr. kvalitetsfundsbyggerierne, jf. dog de tidligere beskrevne særlige forhold knyttet til denne gæld.

Figur 3.3

Langfristet gæld pr. region i 2009, 2019 og 2022

Anm.: Gæld vedr. feriemidler kan ikke isoleres på funktion 6.55.70 og er derfor i 2022 angivet med beløb svarende til den faktisk meddelte lånedispensation i 2021 på baggrund af ØA2022 fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet minus afdrag i 2021 som indhentet fra regionerne
 Kilde: Danmarks Statistik (REGR4) og egne beregninger

For tre regioner (Hovedstaden, Sjælland og Syddanmark) er den samlede gæld faldet mellem 2009 og 2019, og steget for de to øvrige regioner (Midtjylland og Nordjylland).

Gælden vedrørende kvalitetsfundsbyggerierne bidrager isoleret set til en gældsforøgelse, men for Region Hovedstaden, Region Sjælland og Region Syddanmark har en større nedbringelse af den øvrige gæld medført, at gælden samlet set er faldet mellem 2009 og 2019. Region Hovedstaden, Region Sjælland og Region Syddanmark har nedbragt øvrig gæld med mellem 1,2-1,5 mia. kr. Region Midtjylland har nedbragt gælden med 0,3 mia. kr., mens den er uændret i Region Nordjylland. Dette skal dog ses i lyset af, at der over perioden tilsvarende har været gældsoptag under den øvrige gæld.

Generelt er der som for regionerne under ét en klar stigning i gælden efter 2020. Dette skyldes som tidligere nævnt optagelse af lån vedr. optjente feriemidler.

Regionernes afdrag på gæld for 2007-2022

Der kan observeres forskelle i afdragene på tværs af regionerne, når afdragene opgøres pr. indbygger⁴. Fx har Region Syddanmark og Region Midtjylland afdraget et relativt stabilt niveau frem til hhv. 2021 og 2018, jf. figur 3.4. Det skal bemærkes, at det ekstraordinært store afdrag i 2019 i Region Midtjylland skyldes, at regionen anvendte indtægter fra salget af regionens hospitalsmatrikler i Aarhus til at nedbringe gæld til kvalitetsfundsbyggerierne med.

Omvendt har Region Hovedstadens afdrag været mere fluktuerende over perioden. Region Nordjylland og Region Sjælland har haft stigende afdrag frem til hhv. 2022 og 2015. For Region Sjælland har afdragene herefter være stabile frem til 2020.

Endelig bemærkes det, at Region Syddanmarks afdrag ligger under landsgennemsnittet i de fleste år siden 2011, mens niveauet i Region Midtjylland og Region Sjælland omvendt ligger over landsgennemsnittet.

Regionernes forventede afdrag på gæld for 2023-2030

Regionerne forventer at afdrage mellem 1,4-1,6 mia. kr. om året frem mod 2030, på nær i 2024 hvor de forventede afdrag er ca. 2 mia. kr. Dette skyldes, at Region Hovedstaden har et relativt stort afdragsfrit lån, der udløber, og som ikke kan konverteres. Vedrørende afdrag på lån til kvalitetsfundsbyggerier henvises til bemærkninger herom i afsnit 3.1.

Alle regioner forventer omtrent uændrede eller faldende afdrag vedr. den øvrige gæld ift. niveauet i 2022. Perioden efter 2022 er generelt præget af større afdrag på gæld vedr. feriemidler og kvalitetsfundsbyggerier for de fleste regioner med undtagelse af Region Midtjylland, som afdrager mindre på kvalitetsfond end tidligere, hvilket skyldes det ekstraordinært høje afdrag i 2019.

Det bemærkes, at for flere regioner er afdragene fra 2027-2030 sat lig afdragene i 2026. Usikkerheden vedr. de kommende års afdrag øges jo flere år, der ses frem mod 2030.

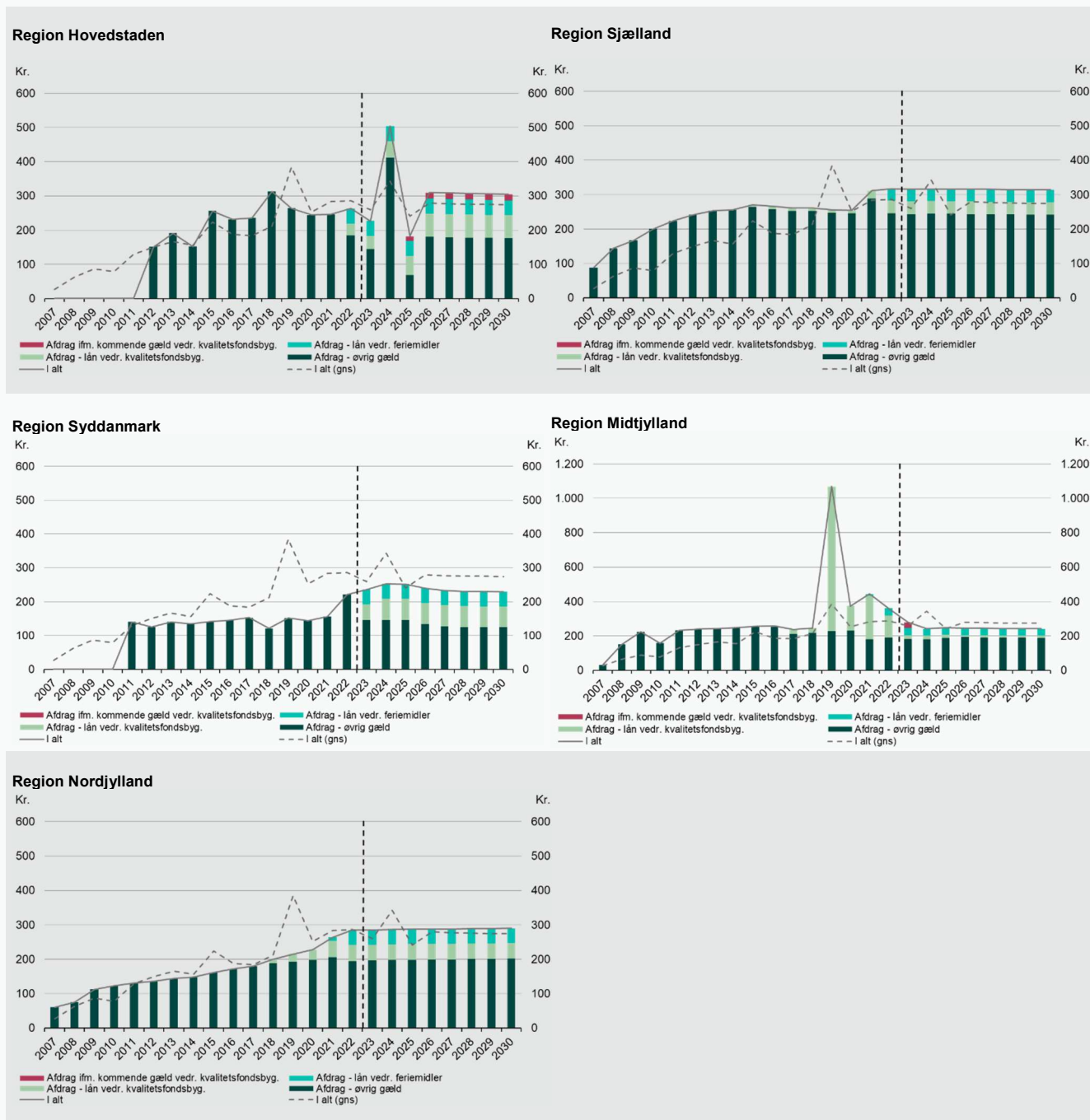
---

⁴ En oversigt over de absolutte tal findes i bilag 4.

Det bemærkes, at opgørelsen af forventede afdrag ikke indeholder afdrag vedr. yderligere låntagning ifm. kvalitetsfundsbyggerierne uden for den eksisterende ramme. Dette forventes at øge regionernes afdrag frem mod 2030.

Figur 3.4

Regionsfordelt afdrag på gæld i kr. pr. indbygger 2007-2030

Anm.: Stiplet horisontal linje repræsenterer det gennemsnitlige afdrag i kr. pr. indbygger for regionerne under ét. Stiplet vertikal linje viser, hvor forventede tal starter (2023).

Kilde: Danske Regioner og egne beregninger.

3.3 Løbetider på lån

I det følgende belyses, om regionernes nuværende lån forventes indfriet inden for en kortere eller længere årrække. Der tages udgangspunkt i regionernes afdrag i 2023, som udgør ca. 1,5 mia. kr. Heraf er ca. 1 mia. kr. afdrag på øvrig gæld, ca. 0,2 mia. kr. er afdrag på gæld ved kvalitetsfundsbyggerier og ca. 0,3 mia. kr. er gæld vedr. feriemidler, *jf. tabel 3.2.*

Samlet set forventes 75 pct. af afdragene i 2023 at vedrøre lån, der først udløber efter 2030. Heraf udløber 25 pct. mellem 2030-2035 og 50 pct. efter 2035.

Vedrørende afdragene for øvrig gæld kan 29 pct. henføres til lån, der udløber mellem 2030-2035 og 36 pct. til lån, der udløber efter 2035, *jf. tabel 3.2.*

Lånet vedr. feriepengeforpligtelsen udløber for alle regioner efter 2035. For gælden vedr. kvalitetsfundsprojekterne udgør afdragene, der udløber efter 2035, 125 mio. kr. af de samlede afdrag på 215 mio. kr., svarende til ca. 58 pct.

Ses der på enkeltregionerne, er fx størstedelen af den øvrige gæld afdraget i Region Hovedstaden før 2030, dvs. 89 pct. Det bemærkes dog, at afdragsfrie lån, der først indfris efter 2023, ikke indgår i opgørelsen, idet der tages udgangspunkt i afdrag på lån i 2023. De udgør en væsentlig del af Region Hovedstadens låneportefølje, og en relativ stor andel af disse lån har en maksimal løbetid udover 2030.

Tilsvarende har Region Midtjylland og Region Hovedstaden afdraget en større andel på gæld vedr. kvalitetsfundsbyggerier før 2035 ift. de øvrige regioner. Omvendt vil lånene hertil for Region Nordjylland og Region Syddanmark først udløbe efter 2030.

Tabel 3.2

Løbetid på indeværende gæld, samlet for regionerne og pr. region, løbende priser

Mio. kr.	Samlede afdrag i 2023	Afdrag på lån, der udløber 2023-2025	Afdrag på lån, der udløber 2026-2029	Afdrag på lån, der udløber 2030-2035	Afdrag på lån, der udløber 2035+
Regionerne under ét					
Afdrag på allerede optaget gæld, herunder	1.491	183	195	369	750
- Afdrag - øvrig gæld	1.026	172	186	297	374
- Afdrag - lån vedr. kvalitetsfundsbyggerier	215	11	10	72	125
- Afdrag - lån vedr. feriemidler	250	-	-	-	250
Region Midtjylland					
Afdrag på allerede optaget gæld, herunder	333 ¹	26	34	105	174
- Afdrag - øvrig gæld	249	15	24	105	108
- Afdrag - lån vedr. kvalitetsfundsbyggerier	27	11	10	-	8
- Afdrag - lån vedr. feriemidler	57	-	-	-	57
Region Nordjylland					
Afdrag på allerede optaget gæld, herunder	170	-	25	48	97
- Afdrag - øvrig gæld	117	-	25	48	44
- Afdrag - lån vedr. kvalitetsfundsbyggerier	27	-	-	-	28
- Afdrag - lån vedr. feriemidler	26	-	-	-	26
Region Sjælland					
Afdrag på allerede optaget gæld, herunder	268	6	20	134	108
- Afdrag - øvrig gæld	207	6	20	128	53
- Afdrag - lån vedr. kvalitetsfundsbyggerier	31	-	-	6	25
- Afdrag - lån vedr. feriemidler	30	-	-	-	30
Region Syddanmark					
Afdrag på allerede optaget gæld, herunder	292	1	25	-	266
- Afdrag - øvrig gæld	181	1	25	-	155
- Afdrag - lån vedr. kvalitetsfundsbyggerier	57	-	-	-	57
- Afdrag - lån vedr. feriemidler	54	-	-	-	54
Region Hovedstaden					
Afdrag på allerede optaget gæld, herunder	428	150	92	81	105
- Afdrag - øvrig gæld	272	150	92	15	15
- Afdrag - lån vedr. kvalitetsfundsbyggerier	73	-	-	66	7
- Afdrag - lån vedr. feriemidler	83	-	-	-	83

1) Differencen på ca. 5 mio. kr. for Region Midtjylland skyldes ændrede afdragsprofiler fra budgettet for 2023 til dags dato.

Kilde: Danske Regioner.

Bilag 1: Regionernes likviditet i mio. kr.

Mio. kr.		Hovedstaden		Sjælland		Syddanmark		Midtjylland		Nordjylland		Hele landet	
Årstal	Kvt.	Ultimo året	Kasse-kredit	Ultimo året	Kasse-kredit	Ultimo året	Kasse-kredit	Ultimo året	Kasse-kredit	Ultimo året	Kasse-kredit	Ultimo året	Kasse-kredit
2007	1		2.604		1.271		1.588		1.552		931		7.946
	2		2.349		1.410		1.498		1.216		894		7.367
	3		2.182		1.090		1.617		958		714		6.561
	4	1.846	2.311	1.984	931	1.644	1.743	- 892	747	41	611	4.624	6.344
2008	1		2.443		1.188		1.966		569		637		6.803
	2		2.810		1.586		2.502		784		811		8.493
	3		3.175		2.218		2.950		919		1.082		10.344
	4	1.795	3.465	2.414	2.844	2.119	3.209	716	1.485	843	1.356	7.887	12.358
2009	1		3.457		2.952		3.400		1.803		1.438		13.050
	2		3.473		2.950		3.483		1.809		1.372		13.087
	3		3.424		3.002		3.541		1.658		1.300		12.925
	4	1.124	3.299	2.124	2.961	2.380	3.676	196	1.491	590	1.226	6.413	12.653
2010	1		3.228		2.883		3.784		1.425		1.220		12.539
	2		3.138		2.782		3.664		1.293		1.160		12.036
	3		3.162		2.609		3.524		1.180		1.203		11.679
	4	1.590	3.495	1.810	2.502	1.932	3.424	- 215	1.152	981	1.276	6.099	11.850
2011	1		3.495		2.527		3.394		1.224		1.323		11.964
	2		3.693		2.592		3.370		1.332		1.388		12.375
	3		3.863		2.679		3.359		1.440		1.418		12.759
	4	2.124	3.889	2.267	2.845	1.767	3.338	91	1.503	931	1.430	7.180	13.006
2012	1		3.944		2.907		3.200		1.486		1.426		12.963
	2		4.006		2.947		3.084		1.604		1.425		13.067
	3		4.140		2.898		2.929		1.697		1.417		13.080
	4	2.307	4.301	1.971	2.771	1.305	2.895	315	1.803	644	1.375	6.542	13.144
2013	1		4.098		2.676		3.213		1.830		1.275		13.092
	2		3.914		2.554		2.599		1.865		1.194		12.125
	3		3.671		2.497		2.470		1.915		1.062		11.616
	4	1.371	3.389	2.088	2.500	- 82	2.220	881	2.044	243	938	4.501	11.091
2014	1		3.248		2.342		1.995		2.051		857		10.493
	2		3.076		2.322		1.803		1.946		783		9.930
	3		3.093		2.317		1.562		1.911		713		9.597
	4	1.462	3.139	1.322	2.269	- 1.015	1.243	713	1.887	24	645	2.507	9.183
2015	1		3.260		2.151		973		1.805		595		8.785
	2		3.296		1.977		660		1.694		523		8.150

	3		3.258		1.836		477		1.504		536		7.611
	4	2.006	3.404	1.405	1.707	-161	585	232	1.296	473	702	3.954	7.693
2016	1		3.484		1.654		729		1.402		807		8.076
	2		3.600		1.835		1.038		1.399		1.043		8.915
	3		3.742		1.895		1.311		1.529		1.214		9.692
	4	1.337	3.657	1.624	1.984	-362	1.510	693	1.686	669	1.283	3.961	10.121
2017	1		3.625		2.008		1.555		1.697		1.352		10.237
	2		3.487		2.122		1.508		1.777		1.328		10.222
	3		3.133		2.340		1.510		1.737		1.301		10.021
	4	1.157	3.031	3.030	2.689	1.525	1.567	1.159	1.833	1.031	1.310	7.902	10.430
2018	1		2.790		2.973		1.729		1.837		1.316		10.646
	2		2.762		3.076		1.954		1.899		1.323		11.015
	3		3.089		3.002		2.167		1.954		1.379		11.592
	4	1.926	3.218	1.894	2.743	1.105	2.327	980	1.794	670	1.379	6.575	11.460
2019	1		3.520		2.465		2.363		1.789		1.389		11.526
	2		3.642		2.482		2.394		1.784		1.401		11.703
	3		3.598		2.595		2.550		1.895		1.373		12.011
	4	2.444	3.652	1.231	2.674	1.071	2.604	1.593	2.015	530	1.380	6.869	12.325
2020	1		3.521		2.588		2.566		2.155		1.330		12.160
	2		3.274		2.360		2.490		2.353		1.186		11.663
	3		3.475		2.095		2.403		2.569		1.075		11.617
	4	1.564	3.407	598	1.913	1.264	2.130	434	2.704	127	939	3.987	11.093
2021	1		3.368		1.801		1.907		2.476		795		10.346
	2		3.338		1.864		1.834		2.231		714		9.980
	3		3.037		1.982		1.710		1.939		683		9.351
	4	1.557	3.048	799	2.042	1.604	1.727	493	1.833	90	767	4.542	9.417
2022	1		3.060		2.099		1.900		1.747		838		9.643
	2		3.197		1.933		1.916		1.683		929		9.657
	3		3.084		1.696		1.918		1.593		892		9.184
	4	894	2.998	250	1.470	2.038	2.004	3.375	1.482	-92	794	7.015	8.749

Kilde: DST REGR4, Regionernes indberetning til Indenrigs- og Sundhedsministeriet og egne beregninger

Bilag 2: Regionernes likviditet i kr. pr. indbygger

Kr.		Hovedstaden		Sjælland		Syddanmark		Midtjylland		Nordjylland		Hele landet	
Årstal	Kvt.	Ultimo året	Kasse- kredit	Ultimo året	Kasse- kredit	Ultimo året	Kasse- kredit	Ultimo året	Kasse- kredit	Ultimo året	Kasse- kredit	Ultimo året	Kasse- kredit
2007	1		1.591		1.558		1.334		1.265		1.613		1.459
	2		1.435		1.728		1.259		990		1.550		1.353
	3		1.333		1.335		1.359		780		1.237		1.204
	4	1.128	1.412	2.431	1.141	1.382	1.465	- 726	609	72	1.059	849	1.165
2008	1		1.485		1.450		1.645		460		1.100		1.242
	2		1.707		1.936		2.095		633		1.401		1.551
	3		1.929		2.707		2.470		743		1.868		1.889
	4	1.091	2.105	2.946	3.471	1.774	2.686	579	1.200	1.456	2.342	1.440	2.257
2009	1		2.080		3.595		2.834		1.445		2.478		2.368
	2		2.089		3.592		2.903		1.450		2.363		2.374
	3		2.060		3.655		2.951		1.329		2.240		2.345
	4	676	1.984	2.586	3.605	1.984	3.064	157	1.195	1.016	2.112	1.164	2.296
2010	1		1.921		3.513		3.153		1.136		2.105		2.266
	2		1.867		3.391		3.052		1.031		2.000		2.175
	3		1.882		3.180		2.936		941		2.075		2.110
	4	946	2.080	2.206	3.049	1.610	2.853	- 172	919	1.693	2.202	1.102	2.141
2011	1		2.056		3.083		2.827		971		2.282		2.152
	2		2.173		3.162		2.807		1.056		2.394		2.225
	3		2.273		3.268		2.798		1.142		2.445		2.295
	4	1.250	2.289	2.765	3.471	1.471	2.781	72	1.192	1.606	2.466	1.291	2.339
2012	1		2.300		3.555		2.663		1.173		2.459		2.323
	2		2.336		3.604		2.567		1.266		2.457		2.341
	3		2.414		3.543		2.438		1.340		2.443		2.344
	4	1.345	2.508	2.410	3.388	1.087	2.410	249	1.424	1.111	2.370	1.172	2.355
2013	1		2.366		3.278		2.675		1.438		2.197		2.337
	2		2.259		3.128		2.163		1.466		2.058		2.164
	3		2.119		3.059		2.056		1.505		1.830		2.073
	4	791	1.957	2.558	3.062	- 68	1.848	693	1.607	419	1.617	803	1.980
2014	1		1.857		2.867		1.659		1.606		1.475		1.865
	2		1.758		2.843		1.500		1.523		1.348		1.765
	3		1.768		2.837		1.299		1.496		1.228		1.705
	4	836	1.794	1.619	2.778	- 844	1.034	558	1.477	42	1.111	445	1.632
2015	1		1.844		2.622		807		1.407		1.022		1.552
	2		1.864		2.409		548		1.320		898		1.440
	3		1.843		2.238		396		1.172		920		1.345
	4	1.134	1.925	1.712	2.080	- 133	485	181	1.010	811	1.204	699	1.359

2016	1		1.948		1.999		601		1.084		1.379		1.415
	2		2.012		2.218		856		1.082		1.782		1.562
	3		2.092		2.290		1.082		1.182		2.074		1.698
	4	747	2.044	1.962	2.398	- 299	1.246	536	1.304	1.143	2.192	694	1.773
2017	1		2.006		2.412		1.277		1.301		2.302		1.781
	2		1.929		2.549		1.239		1.362		2.260		1.778
	3		1.733		2.811		1.240		1.332		2.216		1.743
	4	640	1.677	3.639	3.230	1.253	1.287	889	1.406	1.755	2.230	1.374	1.814
2018	1		1.531		3.560		1.416		1.398		2.234		1.841
	2		1.515		3.684		1.601		1.446		2.246		1.905
	3		1.695		3.595		1.775		1.488		2.341		2.005
	4	1.057	1.765	2.269	3.285	905	1.906	746	1.366	1.137	2.341	1.137	1.982
2019	1		1.918		2.946		1.931		1.355		2.355		1.985
	2		1.984		2.967		1.957		1.351		2.376		2.016
	3		1.960		3.101		2.085		1.435		2.328		2.069
	4	1.332	1.990	1.471	3.195	876	2.128	1.206	1.526	899	2.340	1.183	2.123
2020	1		1.907		3.091		2.098		1.625		2.255		2.088
	2		1.774		2.818		2.036		1.774		2.011		2.003
	3		1.883		2.501		1.965		1.937		1.822		1.995
	4	847	1.846	714	2.284	1.033	1.742	327	2.039	215	1.591	685	1.905
2021	1		1.815		2.147		1.558		1.859		1.346		1.772
	2		1.799		2.222		1.499		1.675		1.209		1.709
	3		1.637		2.362		1.397		1.456		1.156		1.601
	4	839	1.643	952	2.434	1.311	1.411	370	1.376	152	1.299	778	1.612
2022	1		1.638		2.488		1.547		1.302		1.416		1.642
	2		1.712		2.291		1.559		1.254		1.570		1.644
	3		1.651		2.011		1.562		1.187		1.508		1.564
	4	478	1.605	297	1.742	1.659	1.631	2.515	1.105	- 155	1.342	1.194	1.490

Kilde: DST REGR4, Regionernes indberetning til Indenrigs- og Sundhedsministeriet og egne beregninger

Bilag 3: Regionernes gældsforpligtelse i mio. kr.

Mio. kr.		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Hele landet	Øvrig gæld	14.399	18.080	18.522	18.872	18.818	18.207	17.252	17.018	16.767	16.246	15.669	14.708	14.246	13.658	20.568	19.336
	Gæld vedr. kvalitetsfundsbyggerier	-	-	-	-	-	-	-	690	1.461	2.333	2.630	3.411	2.396	3.109	3.516	4.636
	Gæld vedr. feriemidler ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.402	6.208
	Samlet gældsforpligtelse	14.399	18.080	18.522	18.872	18.818	18.207	17.252	17.708	18.228	18.578	18.299	18.119	16.643	16.767	24.083	23.972
Hovedstaden	Øvrig gæld	3.853	5.053	4.943	5.131	5.075	5.081	4.928	4.884	4.713	4.532	4.265	3.784	3.545	3.292	5.929	4.998
	Gæld vedr. kvalitetsfundsbyggerier	-	-	-	-	-	-	-	-	-	420	465	820	820	1.152	943	1.830
	Gæld vedr. feriemidler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.177	2.095
	Samlet gældsforpligtelse	3.853	5.053	4.943	5.131	5.075	5.081	4.928	4.884	4.713	4.952	4.730	4.604	4.365	4.444	9.049	9.006
Sjælland	Øvrig gæld	3.709	3.862	4.054	4.064	4.111	3.793	3.497	3.400	3.328	3.227	3.127	3.001	2.922	2.806	3.595	3.595
	Gæld vedr. kvalitetsfundsbyggerier	-	-	-	-	-	-	-	39	174	167	160	153	145	138	675	675
	Gæld vedr. feriemidler ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	804	775
	Samlet gældsforpligtelse	3.709	3.862	4.054	4.064	4.111	3.793	3.497	3.439	3.503	3.394	3.286	3.154	3.068	2.944	5.074	5.074
Syddanmark	Øvrig gæld	3.518	3.601	3.817	3.594	3.248	3.045	2.823	2.630	2.538	2.579	2.533	2.290	2.324	2.154	3.528	3.408
	Gæld vedr. kvalitetsfundsbyggerier	-	-	-	-	-	-	-	134	129	123	191	182	174	419	861	1.292
	Gæld vedr. feriemidler ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.338	1.338
	Samlet gældsforpligtelse	3.518	3.601	3.817	3.594	3.248	3.045	2.823	2.764	2.667	2.702	2.724	2.472	2.498	2.573	5.727	6.038
Midtjylland	Øvrig gæld	1.728	3.792	3.976	4.164	4.540	4.394	4.142	4.168	4.304	3.962	3.854	3.800	3.736	3.666	5.180	5.059
	Gæld vedr. kvalitetsfundsbyggerier	-	-	-	-	-	-	-	517	1.158	1.623	1.814	1.907	921	731	396	225
	Gæld vedr. feriemidler ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.437	1.380
	Samlet gældsforpligtelse	1.728	3.792	3.976	4.164	4.540	4.394	4.142	4.685	5.462	5.585	5.669	5.706	4.657	4.397	7.013	6.720
Nordjylland	Øvrig gæld	1.591	1.772	1.733	1.919	1.844	1.893	1.863	1.937	1.883	1.946	1.890	1.834	1.718	1.741	2.336	2.276
	Gæld vedr. kvalitetsfundsbyggerier	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	350	336	669	641	613
	Gæld vedr. feriemidler ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	645	619
	Samlet gældsforpligtelse	1.591	1.772	1.733	1.919	1.844	1.893	1.863	1.937	1.883	1.946	1.890	2.183	2.054	2.409	3.622	3.535

Anm: Gæld vedr. feriemidler kan ikke isoleres på funktion 6.55.70 og er derfor i 2022 angivet med beløb svarende til den faktisk med-delte lånedispensations i 2021 på baggrund af OA2022 fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet minus afdrag i 2021 som indhentet fra regionerne.

Kilde: DST REGR4 og egne beregninger

Bilag 4: Regionernes gældsforpligtelse i kr. pr. indbygger

Kr.		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Hele landet	Øvrig gæld	2.643	3.302	3.361	3.410	3.384	3.263	3.079	3.024	2.963	2.847	2.726	2.544	2.454	2.346	3.522	3.292	
	Gæld vedr. kvalitetsfundsbyggerier	-	-	-	-	-	-	-	123	258	409	458	590	413	534	602	789	
	Gæld vedr. feriemidler ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.096	1.057
	Samlet gældsforpligtelse	2.643	3.302	3.361	3.410	3.384	3.263	3.079	3.147	3.221	3.255	3.183	3.134	2.866	2.880	4.124	4.081	
Hovedstaden	Øvrig gæld	2.354	3.070	2.973	3.054	2.986	2.964	2.845	2.792	2.666	2.533	2.360	2.076	1.932	1.783	3.196	2.676	
	Gæld vedr. kvalitetsfundsbyggerier	-	-	-	-	-	-	-	-	-	235	257	450	447	624	509	980	
	Gæld vedr. feriemidler ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.173	1.122
	Samlet gældsforpligtelse	2.354	3.070	2.973	3.054	2.986	2.964	2.845	2.792	2.666	2.768	2.617	2.526	2.378	2.408	4.878	4.821	
Sjælland	Øvrig gæld	4.544	4.713	4.936	4.952	5.015	4.637	4.283	4.163	4.057	3.900	3.756	3.594	3.493	3.351	4.286	4.262	
	Gæld vedr. kvalitetsfundsbyggerier	-	-	-	-	-	-	-	48	212	202	192	183	174	165	804	800	
	Gæld vedr. feriemidler ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	959	919
	Samlet gældsforpligtelse	4.544	4.713	4.936	4.952	5.015	4.637	4.283	4.210	4.269	4.102	3.947	3.777	3.666	3.516	6.049	6.015	
Syddanmark	Øvrig gæld	2.957	3.015	3.182	2.994	2.705	2.535	2.350	2.187	2.105	2.128	2.081	1.876	1.900	1.761	2.883	2.774	
	Gæld vedr. kvalitetsfundsbyggerier	-	-	-	-	-	-	-	111	107	102	157	149	142	343	704	1.052	
	Gæld vedr. feriemidler ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.094	1.089
	Samlet gældsforpligtelse	2.957	3.015	3.182	2.994	2.705	2.535	2.350	2.298	2.212	2.230	2.238	2.025	2.042	2.103	4.680	4.916	
Midtjylland	Øvrig gæld	1.408	3.065	3.186	3.321	3.600	3.469	3.255	3.262	3.355	3.064	2.955	2.893	2.829	2.764	3.889	3.770	
	Gæld vedr. kvalitetsfundsbyggerier	-	-	-	-	-	-	-	404	903	1.255	1.391	1.451	697	551	297	168	
	Gæld vedr. feriemidler ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.079	1.028
	Samlet gældsforpligtelse	1.408	3.065	3.186	3.321	3.600	3.469	3.255	3.667	4.258	4.318	4.346	4.344	3.526	3.315	5.265	5.008	
Nordjylland	Øvrig gæld	2.758	3.060	2.986	3.310	3.181	3.265	3.210	3.333	3.232	3.323	3.218	3.112	2.913	2.951	3.956	3.847	
	Gæld vedr. kvalitetsfundsbyggerier	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	594	570	1.134	1.086	1.037	
	Gæld vedr. feriemidler ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.093	1.047
	Samlet gældsforpligtelse	2.758	3.060	2.986	3.310	3.181	3.265	3.210	3.333	3.232	3.323	3.218	3.706	3.483	4.084	6.135	5.974	

Anm: Gæld vedr. feriemidler kan ikke isoleres på funktion 6.55.70 og er derfor i 2022 angivet med beløb svarende til den faktisk med-delte lånedispensations i 2021 på baggrund af ØA2022 fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet minus afdrag i 2021 som indhentet fra regionerne.

Kilde: DST REGR4 og egne beregninger.

